

Avui

PREMSA
ORDINA

ANY VIII - N.º 68 - SEGONA ÈPOCA - PERIÒDIC INDEPENDENT D'INFORMACIÓ LOCAL - MARÇ 1992

DÈCIMES DESBARATADES

«Perlas y cuevas» va anar
a empassolar-se Son Fort,
mentre sa revista «Nord»
filava a Banyalbufar,
«Mel i sucre» i «Miramar»
cosien trenta calçons
p'es fiis de trenta dragons
i be que les varen caure,
i sa revista «Montaura»
cuinava cent aucellons.

Dia vint i nou de maig
va comprar una perdiu:
es «Recull informatiu»,
«Sant Joan», «Ressò» i «Es Saig»,
de revistes un bon raig
i totes les va llegir,
i una mosca de Son Pi
amb un cap com una bolla
se va subscriure a n'el «Sóller»
amb so germà i es cosí.

L'amo En Cristòfol Granot
duia damunt una ma
l'amo En Priam Barrauà
i es missatges de Son Not.
Sa Clota i Es Santerrot
Son Font i Sa Farinera,
i un llangardaix de Cabrera
an es civils donà part,
i un segador de Son Quart
dinava d'herba roquera.

ES PORQUERET DE SA PELLISSA

Ja son massa!

Un altra mort a sa carretera. Antoni Amer Tugores moria d'accident de trànsit just en es lloc que assenyala Miquel Negre Escanellas (Mondoi) l'amo d'es bar Talaiot. Un ram de clavells es mustia recordant el luctuós susceït, un més dins els carrers del poble.

El clam popular no arriba a dalt? Què fan es qui poden que no hi posen remei?

Maquetatge:
Serafi Guiscafè
Arturo Pomar

Dibuix: ARPO

Fotografia:
Julio Infante
Miquel Mestre Ginard

Repartidor:
Joan Bujosa Tous

Coordinació:
Joan Bujosa Tous
Mª Àngels Piñeiro

Redacció:
Serafi Guiscafè
Mª Àngels Piñeiro
Tomeu Femenies Sard
Joan Sard
Josep Cantó

Col·laboradors:
Antoni Ginard
Miquel Mestre Ginard
Miquel Morey
Josep Melià

Pseudònims:
En Pinxo de Son Recuit
Es Santanyiner
Un de fora poble
Nureduna
Gafese
CEFE
ARPO
Es Sant Pere

Administració:
M.A.P.E.

Cobrança:
Alejandra Infante

Direcció Artà: Conjunta
C/ Cardenal Despuig, n° 8-10
Telf. 83 66 52 - 83 62 49
Publicitat: 83 66 52 - 83 62 49

ARTÀ: No se responsabiliza de los conceptos vertidos por sus colaboradores, ni se identifica necesariamente con ellos. La opinión de la Revista se expresa únicamente a través del artículo editorial.

Dipòsit Legal PM 203-1983
Impressió:
Impremta Politécnica
Tel. 71 26 60. PALMA

EDITORIAL

En el transcurso de una cena con el Conseller de Agricultura de nuestra Comunidad Autónoma, Honorable Pedro J. Morey, al referirse a las ayudas que podría recibir el agricultor, apuntaba la reacción que éste demuestra al rellenar solicitudes y arreglar papeles que le acrediten como tal, ante la administración.

Comentándolo días más tarde con un agricultor de pura cepa, al que apuntábamos la necesidad de reglamentar su situación, nos contestaba de la siguiente manera.

«Efectivamente. No voy a negarlo. Somos remisos y rezongones a la hora de emplear nuestro tiempo en cumplimentar impresos y rellenar solicitudes. Pero no te has fijado que por la más nimia cosa tienes que esperar y volver al otro día con algún otro dato para repetir en la próxima ocasión. Te pondré un ejemplo: para solicitar una subvención para instalar una placa solar, tuve que andar de una oficina a otra volviendo una y otra vez sin que el funcionario hiciera el mínimo esfuerzo para indicarle cuáles debía proporcionarle de una vez. Quedé tan harto que me arrepentía de haberla solicitada».

He aquí la cuestión Sr. Conseller.

¿No habría manera de simplificar los trámites?

¿Es necesaria toda esta parafernalia de documentos idas y vueltas estériles a oficinas con ejecutivos comodones que se limitan al consabido vuelva Ud. mañana con el certificado tal?

Ser Agricultor es una peculiar manera de ser.

¿Podríamos tratar de adecuar nuestras Kafquianas y para ellos, siniestras oficinas, a las simples necesidades de quienes tienen la sencillez por norma?

Esta sería una manera de acercar al campesino a su Conselleria, de acercarlos a Europa, de demostrarles que una Conselleria de Agricultura es algo más que un mero recaudador de impuestos o una complicación no deseada.

Hágase imprescindible para ellos demostrándoles que Ud. está ahí para orientarles, guiarlos y ofrecerles una ayuda que necesitan como el pan.

Los agricultores son los únicos ecologistas profesionales que hacen méritos para regenerar La Tierra.

No los ahuyentemos del campo.

Los necesitamos.

SALPICADURAS

El día 1º de Marzo a las 16'10 h. recibo una llamada telefónica y una voz de hombre me dice: Eres tú que ha escrito, que en la Colonia se pone Uralita? Yo pregunto, oiga, quién es Vd.? Contestación; pues sepa que no es Uralita, eso le digo y me cuelga el teléfono.

Primeramente me llama de tú. (Eres tú que ha escrito...). Luego me trata de Vd. (pues sepa que no es...). ¡Francamente, no lo entiendo!

Pues si señores; los materiales que se están instalando en la Colonia, son embarcados en Alicante y consignados a Naviera Mallorquina.

Uno de los buques es el Cala Llonga y la carga figura como Uralita, con destino a Mallorca, y ya desde el muelle, los traen a la Colonia.

¡Si no es uralita! ¿Qué será?

Ignoro el porqué, hay quien se empeña en negar la evidencia, cuando es muy fácil comprobar lo que aquí se menciona, basta observar cualquier pieza, ya que cada una de ellas, lleva su correspondiente membrete y leer su contenido. Yo lo he hecho y pone lo siguiente: RK-ALPHA URALITA 150 Mopu B 91313-20 UNE 25 D.

Significa esto, que se trata de PVC. (Polivinilo De Cloruro) por ejemplo, o más bien, de la ya tan mencionada Uralita?

Repito, no se porqué, alguien se empeña en negar la evidencia, esto es falta de ética. «A lo hecho pecho» y no desmentidos.

¿De qué os van a abastecer?. ¿De qué nos van a sanear?

DEL CLUB NAUTICO COLONIA SAN PEDRO

Ya era hora que se decidieran. Por lo menos hace 20 años ya se habló de ello, pero se vé, que no había liquidez bastante para ponerlo en práctica.

Y es que los aficionados a la pesca deportiva, una vez que se han hecho a la mar, las pasan canudas si tienen algún problema de motor, pongamos por caso. Al que se encuentre en tal situación —si no hay alguna embarcación cerca— no le queda más solución que esperar, y ver si pasa alguien relativamente cerca, que les pueda ayudar y cuando no remolcarles, si por sí mismos no pueden acercarse a la costa. Es impensable, que quieran abandonar la embarcación y llegar a nado.

La solución, la ha dado el actual presidente D. Antonio Mus.

Todos los socios, han recibido la adjunta circular, que creo será bien acogida.

Por mi parte añadir, que los equipos que se instalen, deben de ser legalizados, ya que existe una reglamentación, que apareció en el B.O.E. n.º 182 del 1/8.83.

Hoy, la nueva es mucho más amplia y tolerante.

Datos técnicos del equipo C.B. de Radiocomunicaciones, instalado en el Club Náutico de la Colonia de San Pedro

El radioemisor instalado en el Club Náutico de la Colonia de San Pedro, cubre la gama de frecuencias; 26.965 Kcls. a 27.405 Kcls. correspondientes a; desde 11,126 Mts. hasta 10.947 Mts. de longitud de onda.

Su potencia de salida en antena es de 4 Watios, tanto en Frecuencia Modulada, como en Modulación de Amplitud, siendo esta última la clase de modulación empleada.

La frecuencia fija a que está ajustada es 27.105 Kcls. y su longitud de onda 11.068 Mts. respondiendo al canal 12 C.B.

El indicativo de llamada es **MARINER**.

Normas que regirán para poder hacer uso de la estación

1ª La estación de radio instalada en el Club Náutico, es para usar única y exclusivamente, en caso de emergencia.

2ª No se pasarán avisos a terceros, salvo en caso de estricta necesidad, pues está completamente prohibido.

3ª Caso de tener que llamar desde el Club Náutico a una determinada embarcación, se hará por la frecuencia de 27.085 Kcls. que corresponde al canal 11 normalmente usado por las embarcaciones.

4ª Es imprescindible, que cada embarcación que lleve equipo de radioemisión C.B. deje anotado su indicativo, en el tablón de anuncios del Club Náutico.

5ª Para llamar al Club Náutico de la Colonia de San Pedro, se hará de la siguientes manera: «ATENTO, ATENTO A LA FRECUENCIA, AQUI LA BARRA NAUTICA... X... LLAMANDO A MARINER, CAMBIO». Esta

llamada se hará tantas veces sea necesario, hasta obtener contestación.

6ª Es aconsejable —dado el poco consumo de energía— que se conecte el equipo a la salida del muelle y sea desconectado una vez amarrada la embarcación.

AMENIDADES ANEJAS

En el restaurante:

Un cliente que con trabajo, ha conseguido cortar un trozo de bistec que acababan de servirle, se esfuerza en vano en masticarlo. Al fin se levanta impaciente y grita: ¡Camarero! He conseguido cortar un trozo de carne, pero me es imposible masticarlo.

Señor, le contesta el eficiente camarero: Nosotros garantizamos la bondad de nuestros cuchillos, pero de ninguna manera, la fuerza de la dentadura, de nuestros estimados clientes.

OTRO

Un mendigo entra en una casa de campo, para pedir un mendrugo de pan. Allí no le contesta nadie pero al pasar por delante del corral, sale un perro que se hecha sobre él. A duras penas consigue saltar la verja, detrás de la cual encuentra a la campesina, dueña de la casa.

¿Qué hace Vd. aquí? —pregunta alarmada.

Buena mujer —responde el vagabundo—; venía a pedirle un trozo de pan, pero he cambiado de idea. Déselo Vd. a su perro, que tiene más hambre que yo.

G. JORDÁ

IMATGES DE SA COLÒNIA

Cables colgando hasta el próximo mes.

¡Como ésta hay varias más!

Comisario Castell

por ARPO

La página 134 del libro, Yo Cándido «Memorias del Mesonero Mayor de Castilla»

—¿Qué esta hojeando tan ensimismado comisario?
—Preguntó Boira a su superior.

—Un libro de temática muy interesante, que trata sobre la ajetreada vida de Cándido «Mesonero Mayor de Castilla» en el que se relatan una serie de historias y hechos verídicos que en su tiempo fueron noticia de primera plana en los más importantes rotativos del País.

De todas estas historias, escojo una, la de la página 134, que en cierto modo marcó mi carrera como policía.

Si no te importa amigo Boira te la voy a leer.

UN FALSO GUARDIA CIVIL

Un peluquero sin trabajo, cansado de pasar penurias, se aprendió de memoria toda la escalilla de la Guardia Civil, de arriba abajo, todas las promociones. Una vez perfectamente aprendido, y para que nadie pudiera cogerle en un renuncio, se encargó un uniforme de capitán de la Guardia Civil. Ya preparado con su uniforme puesto, se presentó en Madrid, en el Primer Tercio de la Guardia Civil. Cuando el centinela de la puerta saludó él le contestó así el saludo:

—Capitán Figueras, de guarnición en Cádiz.

Se presentó del mismo modo al oficial de guardia, siempre con el nombre suplantado, y éste fue haciendo las presentaciones a los demás jefes del Tercio.

A partir de aquel día no dejó de presentarse todas las tardes en el Cuartel, y tomaba parte en las tertulias que se organizaban diariamente en el Cuarto de Banderas. Buen conversador, solía llevar la voz cantante, y la conversación siempre derivaba hacia los distintos jefes que, según él había conocido, pues la escalilla se la conocía al dedillo. Así, poco a poco, fue cogiendo confianza entre los miembros del Tercio. Y nadie, por muy desconfiado que fuera, podía dudar de él y de su condición: capitán Figueras, con guarnición en Cádiz y de permiso en Madrid.

Pasados así unos días y seguro de la confianza despertada, se dirigió a la Dirección General de Seguridad y, como el capitán Figueras, solicitó al oficial de guardia permiso para hacer

una llamada telefónica, permiso que, naturalmente le fue concedido. Y la llamada fue precisamente al primer Tercio:

—Aquí, primer Tercio de la Guardia Civil.

—Aquí, el capitán Figueras, ¿quien se encuentra de oficial de guardia?

—El capitán Maroto.

—Muy bien. Póngame con él.

Y se pone el capitán Maroto al teléfono.

—Oye Maroto, soy Figueras. Mira, ando en una misión especial que me ha llevado un tiempo, como habreis podido ima-

El Mesonero Mayor de Castilla en pleno trabajo.

ginar. Necesito que me envíes un par de números a la Dirección General de Seguridad.

Y el capitán Maroto, sin sospechar lo más mínimo, cumplió el encargo. Llegados el sargento y los números, el falso capitán sacó de su guerrera un escrito que llevaba preparado de antemano. De acuerdo con aquel escrito, se decretaba la detención inmediata del pagador que, en breves momentos, debería partir en el correo de Andalucía con la paga mensual de las fuerzas de la Guardia Civil en aquella zona. Aparte la detención, se disponía en aquel documento, la incautación de tales haberes, para ser custodiados hasta Sevilla por el propio capitán Figueras. Y en marcha hacia la estación de Atocha.

Cuando llegaron allí, pronto pudieron visitar al inocente pagador con su maletín y la compañía de dos guardias civiles.

CENTRE COMERCIAL

JONC

SABATERIA I VIRMERIA

ENCÍS

PERFUMERIA I LLENCERIA

C/ Gran Vía, 2
Tel. 83 50 66
ARTA

BOUTIQUE

SEDUM

DISTINCIÓ UNISEX

NADONS

BOUTIQUE INFANTIL

La cantidad de dinero que guardaba el pagador en el maletín era considerable, pues las pagas, aunque cortas, eran numerosas. Un total de trescientas mil pesetas, por aquellos años eran muchas pesetas.

—Dejemos que suban al tren —dijo el supuesto capitán—. Proceder aquí a la detención podría ocasionar un escándalo.

El pagador subió al tren con su escolta. El capitán y la suya hicieron otro tanto, aunque en vagón distinto. El tren se puso en marcha. A los pocos minutos el capitán Figueras puso en práctica su bien pensado plan. Enseñó el papel al pagador y a la escolta; todos se pusieron a sus órdenes, se incautó el dinero y siguieron viaje con el pagador en calidad de detenido, sin que el pobre individuo supiera a ciencia cierta la causa de su detención.

Por aquel entonces los trenes eran de vapor; luego por cambio de agua o por otras circunstancias, las paradas en las estaciones se hacían interminables. Llegados a Aranjuez, el capitán encargó a su sargento la máxima cautela y bajó al andén para estirar las piernas. En el andén había otro capitán de la Guardia Civil. Nuestro hombre, un poco nervioso, cuando menos falta hacía quiso evitar todo asomo de sospechas y sin quererlo estropeó el plan.

—Aquí el capitán Figueras de guarnición en Cádiz.

El capitán de Aranjuez se quedó un poco perplejo con aquella inesperada presentación, pero no hizo nada. Y cuando el capitán Figueras subió al tren, y éste partió, el de Aranjuez terminó por estar seguro: aquel no era el José Figueras que él conocía

tan bien. Podía haber otro capitán Figueras pero, también en Cádiz, era mucha casualidad. Así que de inmediato llamó a Cádiz, saliendo de dudas. También telefoneó a la siguiente estación, la de Alcazar de San Juan. Cuando el correo entraba en esta estación, al falso capitán Figueras le estaba esperando la Guardia Civil con los tricornos metidos hasta los ojos y los mauser a punto de disparar.

Boira que había escuchado el relato de su superior sin abrir boca, se apoltronó un poco más en el viejo sillón de cuero negro, mordió con parsimonia un faria, escupió los restos de tabaco pegados en la comisura de sus labios y le prendió fuego, acto seguido chupó con avidez, despidiendo el humo en forma de columnitas que, se desvanecían lentamente en la atmósfera cargada del despacho.

—La historia me pareció fantástica —dijo al fin Boira— pero... ¿qué relación guarda con su vocación de policía?

—Esta es la pregunta que te voy a contestar ahora mismo.

—¿Recuerdas que el falso capitán Figueras en la estación de Aranjuez se encontró con otro capitán de la Guardia Civil que conocía al verdadero José Figueras?

—Lo recuerdo.

—Aquel capitán, Boira, era mi padre.

—¡No me joda! ¿entonces usted ya conocía la historia?

—Y tanto —dijo Castell, mientras cargaba su cachimba, regalo de su buen amigo «en Bonet de ses pipes»— por eso cuando vi transcrito este hecho en el libro «Cándido» me llamó poderosamente la atención.

LA NOTICIA

Aumenta progresivamente el número de españoles indiferentes a la religión

Entre 1970 y 1989 la quinta parte de los españoles se han pasado al ateísmo o la indiferencia religiosa, ya que en 1970 el 96 por ciento de los españoles se consideraba católico, en 1989 este porcentaje bajó el 72 por cien, según se desprende del estudio sociológico «Religión y Sociedad en la España de los 90».

Este estudio ha sido realizado por los sociólogos Pedro González Blasco y Juan González Anleo.

Juan González destacó que éste es el primer estudio monográfico que se realiza en España sobre este tema a nivel nacional y para ello se hicieron más de 4.000 encuestas en todas las CC.AA. Dentro del grupo de edades, los más jóvenes triplican el porcentaje de indiferentes y ateos y la secularización avanza más rápidamente en el norte de la Península que en el sur. Castilla y León es la C.A. más religiosa.

En lo que se refiere a los católicos, practicantes, el número de ellos, en el espacio de tiempo ya mencionado,

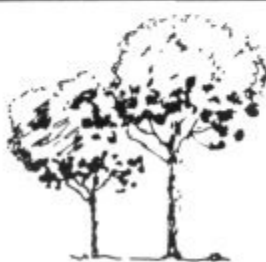
descendió de un 87 por cien a un 53 por cien, «un descenso neto, pero explicable desde la perspectiva de un fenómeno de inflación religiosa, cuyo precio mayor ha sido la secularización de la sociedad».

BAR - RESTAURANTE

ES PINS

ESPECIALIDAD COCINA MALLORQUINA

C/ Ciutat, 49
Teléfono 83 64 61
07570 ARTÀ

Paradoxes de la vida, perquè són cinc Poblers però tan artanencs com el Talaïot de Ses Païsses. En certa manera representen l'avantguarda artanenca dels anys vint a Cuba, perquè Mayanabo era caseva i el «Tejar Toledo» la font d'ingressos. Tots estan tallats pel mateix patró. Bon senyal perquè així no hi ha por ni indicis de tala.

La foto és una trobada de l'amo En Toni Serra Bennàsser amb els seus fills Toni, Francesc, Joan i Miquel a últims de l'any 1923. El lloc d'encontre fou la capital de Cuba.

Actualment, els fotografiats descansen la Pau eterna.

D'esquerra a dreta, l'Amo En Toni Serra Lliteras, casat amb Rosa Sureda, Grua, també difunta, el qual matrimoni fruità Na Lita Serra Sureda, al·lota acurada ferm i honesta pels quatre costats.

En Toni era del 19 i, recent complit el servei militar, 1922, anà a Cuba per arregar busques, ja que el panorama laboral era temptador. Un dia de l'any 1927, s'aixecà del llit amb el peu dret per endavant, perquè l'atzar havia resolt de fer-lo ric, visitant-lo amb el corn abundós, deixant-li una panyora de deu-mil dòlars, unes setanta-mil pessetes al canvi. Infinitament agraït a la Loteria cubana, agafà barca i bolic i a la Vila són ses feines.

Un cop a Artà, no va perdre el temps; comprà «Es Molinot» a En Tomeu Sunyer i dos solars a Na Pati, precisament, Ca'n Bernat Amorós de «Sa Font Calenta» i el de «Grafiques Llevant», propietat aquest últim de Na Margalida Botera d'En Pep Celador. Aquest lot de parcel·les fou establert per a l'amo En Toni Servera, de «Sa Font», pare de l'incommensurable Joan de s'Hotel, l'exfinissim interior del C.D. Artà.

Possiblement, els germans Bernat i Joan de «Sa Font Calenta» adquirien els solars devers l'any 1942, per un preu real de 1750 duros, dels quals diners En Toni Pobler en feu bon ús.

A l'amo En Toni aquestes compres i vendes li permeteren viure aigües fresques i gairebé barres al vent. A més a més, hereuà la casa del carrer Major on, si no recordam malament, instal·là una botiga de robes.

Abans d'anar-se'n estava llogat a Son Sureda, a compte de la família Massanet dels germans Lluís i Pere de Son Pussa,

al qual capitost familiar era l'amo En Guillem Massanet Lliteras, nascut el 10 de febrer de 1869.

És cosa sabuda que, juntament amb l'amo En Joan Sancho Terrassa, En Toni Pobler va ser l'home que assistí a major número dels funerals a Artà. En realitat, l'amo En Sancho del carrer Major el coronà «funeraler» oficial del nostre poble.

Francesc Serra Lliteras. Era del 18 i de jove feinejà a Bellpuig amb l'amo En Biel de «Sa Cova» (sogre de l'amo En Pere Buuc de Sa Corbaia, de mestre Colau Guidet, pare polític del tapisser Pedro Claret, i pare d'En Joan de Sa Cova, soci que fou d'En Toni Gili, Comuna, a l'agència d'encàrrecs «La Unión»). Partí cap a L'Havana amb el germà Miquel, regressed a l'any 1928. Ambdós dugueren duros, els quals diners gairebé escalfaren la marrota, perquè com un llampet foren emprats per comprar Son Catiu dels Amadors, que aleshores era propietat de Don Miquel Oléo Sureda (aquell gran senyor al qual li empeltaren el sobrenom del «columnista Oléo», i que era el sogre de Don Joan Gili i del farmacèutic Don Tomás Cano, fornit galant de l'època) adquirida a Don Joan Sard Sureda, l'extraordinari gourmet posseïdor d'un estómac d'acer inoxidable i un fetge a prova d'àcid sulfúric. Això no obstant, degut a la proximitat amb el Rafalet, Don Miquel Oléo proposà de fer-los el barat amb la Vinya Gran. No hi hagué ningun inconvenient i d'aquesta guisa, les 25.000 pessetes pagades per Son Catiu, bastaren per obtenir el canvi de finca.

En Francesc marità amb la gentil Francisca Carrió, Polla, i fent un sol cos i una sola bossa, compraren la casa des Figueiral. Només tingueren un fill: N'Antoni Serra Carrió, avui alt càrrec de la Banca March.

En Miquel morí a Ses Terretes sense atendre raons a fermarse amb cap dona, perquè les dones fan preguntes i ell no estava per respostes empenyívols.

De jovenell, En Joan estigué de missatge a Ca'n Canals amb els padrins d'En Tomeu, Na Maria i Na Margalida de Son Sureda. Net de deutes amb la pàtria, també emigrà a Cuba. Quan li retia fer caramull hagué de tornar. Imperants motius de salut l'obligaren. Els aires «caribenys» li reblanien el lleu i les articulacions dels genolls. La diferència atmosfèrica entre Cuba i Ca'n Canals era abismal.

Però com que En Joan dormia despert, guipà una fembra que solia tenir la son a les soles dels peus: Na Margalida Payerras, Trenta, va ser l'escollida. Tingueren dos fills: En Toni, casat a Son Servera i Na Miquela, empadronada a Manacor. Amb el complet familiar un esplet d'anys estigué d'amo a Poca Farina.

El progenitor de la saga, l'amo En Toni Serra Bennàsser, era un home entracavat i cult, perquè, rara avis en aquelles saons anà a escola fins que es va casar. Havia nascut al 1866 morint al carrer Major, 98, el 5 de novembre de 1927 als 60 anys d'edat.

El podem considerar un artanenc esmitjat de sang ciutadana i poblera, perquè el seu pare, Toni Serra Oliver, va néixer a Palma i la mare, Coloma Bennàsser Tauler, era nadiua de Sa Pobra. Vet ací el malnom dels poblers d'Artà.

De casat dava classes nocturnes a Ca'n Toni de Son Morey de Sa Torre. Un total de setze al·lots rebien cada nit els consells pedagògics de l'amo En Serra. De la tasca docent cal destacar el fet que l'amo En Toni inicià en les primeres lletres i gairebé úniques, al futur copropietari del «Toledo», Tomeu Ferrer Villalonga, Murta. L'agraïment d'aquest vers el mestre fou perenne, fins i tant, que per recompensar-lo li pagà unes vacances a Cuba. La foto així ho proclama. A partir de llavors, la correspondència per correu va ser un roï seguit.

Per dissort, a Cas Pobler l'han cremada. Malgrat tot hem pogut recollir-ne unes mostres. Paradoxalment, estan escrites en la llengua de Ses Terretes i de S'Auma Nou (els Murtes hi esta-

ven de garriguers), quan la veritat és que En Ferrer havia rebut el precari ensenyament en castellà, i del mallorquí escrit no en sabia ni la pols. A pesar dels llustres dels diners, mai oblidà les arrels del bressol matern, tot i això que quan En Ferrer, o el seu soci Massanet, entrava a la gegantina «Quinta Balear», un treballador, a tocs de campana, escampava l'avís que els senyors eren allà.

Com deiem, L'amo En Toni seguia de pagès a Ses Terretes i un matí rebé una carta amb el següent contingut: «Mestre, vos estic veient treballant dins Ses Terretes, guanyant tan poques pessetes! Jo sempre ho dic; pobre gent!».

Trabucat Tots Sants, l'amo En Toni fa les matances. Arranja un caixonet ple de porquims i l'envia a l'Havanna. Després de trenta-dos dies, carter a la porta i carta d'Amèrica. Missiva breu, però entranyable: «Es caixó de sobrassades, mestre, que m'heu enviat, ara ja'l me som cabat, de dar-li tantes mirades».

Resposta de l'amo En Toni: «Es caixó de sobrassades, que vostè diu que ha rebut, Déu li don força a ses barres, perquè amb moltes de panxades li conservi sa salut».

La foto representa un tros d'Artà dins la contrada cubana. El jardiner és tan artanenc com els gavilans que porta sobre l'espatlla. I el pebrer coent que reb l'ombratge del plataner; d'on podria ser si no de Na Vergunya?

A finals de l'any 1919 l'amo En Bernat Llaneras Lliteras, Tord, juntament amb la seva esposa, Joana Aina Gayà Gomila, Monja, embarcà rumb a Cuba amb la lloable intenció de «fer les Amèriques». Els senyors del «Tejar Toledo», Jaume Massanet, Cafè, i Bartomeu Ferrer, Murta, li havien promès que si aplanava el gep a la peresa, a la volta de pocs anys hauria arrodonit un capital prou suficient per viure a cobri la resta de la seva vida i sense més entrebans que el conservar els bens de fortuna aconseguits al llarg de l'estada a l'Havanna.

Un cop desembarcat a terres d'ultramar, entrà com a rajoler, especialitzant-se en el ram dels totxos, al mateix temps que, a hores perdudes, i per tenir un «més a més», es cuidava dels jardins de l'empresa.

Recent acabada la I Guerra Mundial, 1919, la demanda gairebé superà la capacitat de producció de la gran teulera, essent

Alemanya la principal receptora de les terrisseries cubanes, i això comportà que el gènere s'embarcàs calent tot i aviat a les bodegues dels vaixells.

Per tant, si els treballadors s'espolsaven la pruga, tenien l'oportunitat de guanyar diners. Així que l'amo En Bernat posà peu a la post, assolint una soldada de cinc pesos diaris, mentre que el jornal d'aleshores a Artà, a força de les forces, si més no fa, justet llepava les tres pessetes i els cinc pesos al canvi sumaven 25 pessetes.

Assebentat pel seu sogre, Francesc Gayà Lliteras, Monjo (germà de la mare d'En Francesc Pasqual Gayà, marit difunt de Na Joana Aina Violina), que la casa dels Oloros establia Ses Païses, cursà ordres d'adquirir-hi un prat. Dit i fet: El 30 d'octubre de 1920, el notari Don Lluís Pasqual otorgà escriptura pública a favor de l'amo En Bernat i així es convertia en propietari de l'establiment n.º 19, amb una superfície de 790 m.²

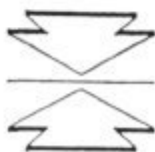
Al fons les immenses mans del «Tejar Toledo» i, assuquines, En Bernat bestreguent xapades a les males herbes.

A pesar de la baldor econòmica, a l'any 1925 es vegé obligat a regressar perquè el clima antillenc de mica en mica minava la salut a la muller d'En Bernat.

Poc temps a l'arribada a Artà, la necessitat d'invertir en finques era apressant i, per dos mil duros de plata, comprà Sos Monjos des Metget, a Don Pep Sureda Massanet des carrer de l'Abeurador, una finca de 16.426 m.² dins la qual s'hi ha construït l'escola de FP.

L'amo En Bernat nasqué l'any 1891, morint el 2 de maig de 1965, al carrer de la Vinya, 21, domicili heretat als seus pares Miquel Llaneras Blanes i Maria Lliteras Villalonga.

La filla Maria, nasqué el 22 de febrer a Sesgo, 5, i és la fidel cònjuge de l'etern jovenell Toni Massanet Llabrés, Morell.

CENTRE DE RECONeixEMENT
METGE · PSICOLòGIC
ARTÀ

Avinguda Ferrocarril, 2, 1er.
(Damunt Bar Almudaina)
ARTA

**certificats metges per
permís de conduir i
llicència d'armes**

OBERT
DILLUNS I DIMECRES
DE 17 A 21 H.

EL NOSTRE POLISPORTIU

1.— Dia set s'inaugurà
amb un acte oficial;
és una obra que molt val
pel nostre poble d'Artà;
orgullosos n'hem d'estar.
Pels esports és ideal.

2.— És un gran polisportiu;
se pot dir ben encertat;
tot s'esport allà ajuntat,
tant d'hiver com en s'estiu;
tothom que el visita diu
que està molt ben acabat.

3.— A aqueixa inauguració
hi havia molta de gent.
Va ser un aconeximent
de lo bo a lo millor,
baix de sa direcció
de lo nostre Ajuntament.

4.— Les autoritats que hi havia
ara les nomenarè:
el senyor Joan Verger,
també don Gerard Garcia,
Na Munar, que presidia,
i altres, que es nom jo no sé.

5.— Va parlar Es President
d'Es Consell, en primer lloc;
encara que xerràs poc,
rebé bon aplaudiment
des públic, que, tan content,
podrà practicar tot joc.

6.— Després, En Miquel Pastor;
sa cosa més detallada
de s'obra realitzada
i feta amb il·lusió,
perquè sa població
estigués ben preparada.

7.— Mos va dir: Hem tengut sort
amb aquest Polisportiu!
Artà d'alegria viu
tenguent per fer tot esport;
un aplaudiment molt fort
va rebre per tal motiu.

8.— Sa Consellera Munar
se sentia satisfeta;
porer arribar a sa meta
lo que Es Govern proposà;
tothom s'ha donat sa mà.
És una obra ben completa.

9.— Aquesta Pista coberta
molt de profit donarà
an aquest poble d'Artà;
a tothom estarà oberta.
P'es jovent és una oferta
ben digna d'elogiar.

10.— Després, En Gerard Garcia
també «fé» un parlament:
és una obra excel·lent
que Artà la se mereixia;
s'alegria compartia
en tal aconeximent.

11.— Aplaudirem bona estona
quan tothom va haver parlat.
SA BANDA, pes seu costat,
quan s'hi posa, tot heu dóna;
sona bé, no desentona;
són músics de qualitat.

12.— Es Col·legis una mostra:
«gimnàsia» de tota casta,
tendrem qualche gineasta
amb orgull adins ca nostra.
Que hi ha alumnes se demostra
de lo més entusiasta.

13.— Contenta sa joventut;
també totes ses escoles
faran bots i cabrioles.
S'esport vos dóna salut.
Saps que de sort hem tengut!
Físicament te controles.

14.— Conservem amb gelosia
el nostre POLISPORTIU.
Tant en s'hivern com s'estiu,
faci feina cada dia,
bons i sans, fora mania,
que això és sà i atractiu.

ANTONI GINARD CANTÓ, «BUTLER»

CORRUPCIÓ

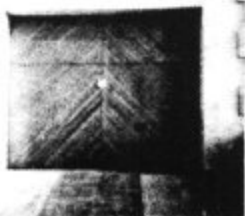
Per tot hi ha porqueria,
ja nadam dins sa brutor,
i estan a l'ordre del dia
mangarrufes, golferia
i un sinfi de corrupció.
Ningú vol arreglar-ho
convé més parà sa mà
i els que podrien xerrar
tenen tencada sa boca
que per sa part que lis toca
es més rentable callar.
D'un conten que a n'és germà
l'hi va montar un despatx
perque s'omplis es gavatx
a base de traficar
(amb influències, es clar).
O aquell, d'un altre color,
que diuen que un bon dia
intentà sense mania
sobornar a un regidor,
comprant així s'alcaldia
que perdé per votació.
I diuen qu'es governador
del poderós Banc d'Espanya
de manera força extranya
ha donat informacions
a demunt certes accions
que als seus amics i companyia
els hi ha fet guanyar millions.
Conten qu'un es en Miquel
Boyer... i no sé es segon,
casat amb Preysler, na Bel,
una pepeta, un bombon
que abans sa manjà en Griñon
i abans, encara, es cantant,
en Julito, un bon bergant
que no te res de belzol,
que brevetja d'espanyol
però que ha fuit d'emigrant.
Noltros aquí, mentres tant
vent passar tots aquests cassos
mos sentim com a pellsassos
sent els únics que pagam
i ems demanam fins quan?
I «a Justicia?», I sa Llei?
Si aviat no hi posen remei
no en sortirem d'aquest tang.

EL SANT PERE

MONTAJES SERVERA

SOLUCIONES CON GARANTIA
PUERTAS BASCULANTES

MANUALES, AUTOMÁTICOS O CON MANDO A DISTANCIA
CON MACHIMBRADO DE MADERA DE NORTE - TEKA - CHAPA PEGASO
MONTADAS EN SU GARAJE CONSTRUCCION
PIDANOS PRESUPUESTO
C/. PEP NOT, 59 — ARTA — TEL. 83 61 31

GLOSADORS

Un glosador es, sense cap dubte, un poeta. No tenen les seues gloses la sumptuositat i elegància de les composicions del poeta, però tampoc aquestes no poren veure la llum en la facilitat i rapidesa de les del glosador; resumit: són poetes ambdós, encara que les gloses d'un i de l'altre siguin diferents en cal·licació.

Fet aquest breu anàlisi superficial, vull referir-me a un petit grup de glosadors menorquins que, de tant en quant, organitzen vetllades competitives que tenen per finalitat l'atac i la defensa oral per donar a conèixer la seva altura professional. A eixes vetllades hi acudeix un públic nombrós que gaudeix en l'atac i en la defensa graciosa i untada de picardia, sortint amb ànim de tornar-hi, més perquè l'entrada és de franc.

He sentit a dir en repetides ocasions que en el segle passat visqué a Ciutadella un glosador de renom, la qual fama sobrepassà els àmbits illencs. Li deien mestre Josep Vivó i era pare d'una glosadora que li anava de prop en quant a glosar ràpid i magistral. Ciutadella, agraïda als mèrits d'ordre cultural del glosador Vivó, li ha dedicat un carrer.

Se comenta en tertúlies que un dia el visità un glosador foraster, atret pel renom de mestre Bep; però aquest havia sortit a realitzar un treball i el rebé la filla. El visitant, decepcionat, volgué fer ostentació de superioritat i l'abordà malhumorat:

—«Vos que en sou la seua fia
de mestre Josep Vivó
aquell que té tremoló
i quan dorm sempre somia?».

I, llampetjant com centella, la fia rebotà:

«—Sí que som la seva filla
per defensar-lo si perd;
hi veu més ell quan somia
que vos quan esteis despert».

I el glosador visitant, com un gat escaldat, va optar per una retirada honrosa, pensant com seria el pare si la fia era així.

També naveguem pel mar de la glosa menorquina les dues gloses següents, de mol·lo catedràtic, encara que desconec la seva paternitat. La confecció reflecta un gènere impossible d'aventatjar. Mirau sinó:

Una pregunta:

«Mestre Josep, escoltau;
vos que sou un homo entès.
¿Quan vos donen un no res
per a quin cap l'agafau?»

I l'altre respón al instant:

«Assò és un cas ben entès
i no té volta de fuia.
Quan me donen un no-rés
l'agaf per ahon sevuia».

Dues cuartilles poètiques d'antologia, que mereixen un aplaudiment calorós.

I are, després d'aquestes dues cites, en plau referir-me a s'argument compost pel bon glosador artanenc Toni Ginard Cantó en motiu de la gran festa de Sant Antoni Abat o de viana. N'Antoni es un glosador de primera fila, fill del també bon glosador desaparegut Joan Ginard Genovard, qui tenia un germà de nom Miquel, molt conegut per la seva força, ja que als desset anys aixecava d'enterra un sac de blat de cent kilos.

Dit argument, cantat la festa, consta de cent-quaranta-vuit estrofes de sis versos, devuit d'elles dedicats a la juvenesa.

Les he llegides totes en deteniment i sols puc dir que m'han agradat; no vull fer cap crítica perquè En Toni es millor glossador que jo i perquè la qualitat i extensió, dedicades desinteressadament al poble nadiu, val un bateament de mans efussiu i un sentiment cordial que floresqui dins tots els pits artanencs com una ofrena de germanor a la seva tasca d'enlairar el poble d'Artà.

PERE ESTEVA SANCHO

Ciutadella, gener 1992

NO TE MOSSEGUIS SA LLENGO

1.— «Noi», i noltres AL·LOT;
«Noia», i aquí diuen NINA;
ells, «àvia» a SA PADRINA;
tothom xerra així com pot.
«Pernil», en lloc de CUIXOT;
no deixeu SA MALLORQUINA.

2.— És que gens mos avenim.
Ja heu veis: ells diven «cullera»
lo que per noltros és CUERA;
no importa mirar prim.
Conservem lo que tenim,
perquè parlem de primera.

ELTUB

Ferreteria
Pascual

Calle Cardenal Despuig, 12
Teléfono 83 63 92
ARTA - Mallorca

Ferretería **SAN LORENZO**

Calle Mosén Galmés, 37
Teléfono 56 96 50
SAN LORENZO - Mallorca

HERRAMIENTAS PARA LA CONSTRUCCIÓN
PINTURAS • BRICOLAGE
SERVICIO DE ALQUILER
HORMIGONERAS • COMPRESORES
GENERADORES - MONTACARGAS
M. DISCO - ETC.

Vila d'Artà

«NA CARAGOL»

COMPLEJO POLIDEPORTIVO

• Después de muchos tira y afloja, Artà cuenta al fin con un complejo deportivo de primera magnitud, cuyo proyecto de obra fue redactado en su día por el arquitecto municipal Mateo Carrió, ayudado en la dirección de tan magna obra por el arquitecto técnico don César Córdoga y el ingeniero técnico electrónico don Ramón Oliver.

La inauguración del polideportivo, dio comienzo con una desfilada de atletas amenizando el acto la magnífica Banda de Música de Artà. En el acto protocolario acudieron las primeras autoridades insulares, destacando al delegado del Gobierno, Gerard García, el presidente del Consell Insular de Mallorca, Joan Verger, la Consellera de Cultura y Deportes del Govern Balear Maria Antonia Munar, el director general de Presidencia Gabriel Godino, el director provincial del Ministerio de Educación, entre otros...

El complejo polideportivo cuenta en sus amplias instalaciones exteriores con dos piscinas, una de competición homologada oficialmente por la Federación Española de Natación, y otra piscina para gente menuda de seis metros de largo por seis

de ancho y una profundidad máxima de 30 centímetros.

La pista polideportiva descubierta, cubre una superficie total de 900 metros cuadrados, y está pavimentada con un suelo de aglomerado asfáltico lo que permitirá a los atletas realizar en ella todo tipo de deporte.

El recinto cuenta además con un recorrido pavimentado con especial diseño para la práctica del llamado «footing» con una longitud aproximada a los 450 metros. El pabellón central consta de una pista polideportiva cubierta que puede ser dividida transversalmente en caso de necesidad quedando convertida en tres pistas de entrenamiento.

En el capítulo de gastos, diremos que, las obras de este magnífico complejo polideportivo han costado 100 millones de pesetas y han sido sufragadas por el Ajuntament, el Govern y el Gobierno Central.

El gran paso ya está dado, ahora viene lo más difícil: El saberlo conservar por muchos años.

EL INSTITUT DE ARTÀ SOLICITARÁ LA GESTION DIRECTA DEL TRANSPORTE ESCOLAR

El mal funcionamiento de la compañía manacorina AUMASA ha obligado a tomar tal decisión.

• La directiva de la asociación de padres de alumnos del Instituto Llorenç Garcías i Font de Artà ha enviado desde hace unas semanas una circular a todos los padres

de alumnos que utilizan el transporte escolar que lleva a término la compañía de autocares de Manacor «AUMASA» por las reiteradas quejas por el deficiente e ineficaz servicio.

En la circular se expresa de esta manera:

«Comprendemos y entendemos las quejas de los alumnos y padres que constantemente nos llegan, y nos comprometemos a transmitir las a los responsables directos de «AUMASA» y a los organismos pertinentes. «Dirección provincial de la MEC». La directiva en pleno añade que ya han realizado gestiones muy favorables de cara al futuro. La contratación de un nuevo servicio de autobuses puede ser gestionada directamente por la APA y la dirección del Instituto, manifestando el hecho incomprensible de que el MEC haya concedido el servicio a una empresa que ha demostrado un cúmulo tan grande de deficiencias.

Obras son amores y no buenas razones, reza el refrán, la verdad que nosotros no

Foto: Centre 2000-U

EXCURSIÓ A MENORCA DEL C.D. AVANCE

Cent denou persones participaren en aquesta agradable excursió, gratuïta pels futbolistes i molt econòmica pels acompanyants.

El primer dia, recorregueren gairebé tota l'illa: Alayor, famosa pels seu exquisit formatge; Binibeca Vell, antic poble de pescadors; Monte Toro, on disfrutaren de l'extraordinària panoràmica de l'illa i d'un ben merescut «dinarillo» de pic-nic; Cala

Fornells, on alguns reservaren taula per l'endemà gaudir d'una suculentíssima Caldreta de Llagosta; Cala Galdana, platja de gran bellesa; i com no, Ciutadella. Després de realitzar totes aquestes visites, tornaren a Maó on tenien l'hotel reservat.

El segon dia, els al·lots jugaren un partidet amistós, amb els equips d'allà. El dematí, el disputaren els infants a Ciutadella. El resultat va ser d'empat. El capvespre, va ser el torn dels cadets contra els maonesos, perderen de 4 - 1. L'endemà, els hi tocà als benjamins, que tam-

bé perderen contra l'equip de Maó, per 5 - 3. Aquests resultats, si no bons, si foren sorprenents donat el cansament que duïen tots al seu cos, degut a les bauxes dels vespres a l'hotel. En resum per a tots, va ser una experiència inoblidable on tot va resultar de lo més gran. Esperam que es repetesqui al manco un pic cada any, a pesar dels mals de caps que suposa moure tal nombre de persones, això que l'organització dominà la situació magníficament en tot moment.

Que no sigui la darrera!

dudamos un ápice de la capacidad de la directiva del Institut Llorenç Garcia i Font, sin embargo aún todo sigue como antes. ¿Hasta cuando señores?...

TEATRE

• El Grup Escènic Artanenc ja torna a tenir una obra enllestida per posar a escena. Es tracta amb aquest cas de «CAVALLET QUAN ERES JOVE» de Joan Mas, i que, varen estrenar el 3 d'Abril a les 21 hores al Teatret des Convent dels Pares Franciscans, i repetiran funció el 5, 10 i 11 del mateix mes.

A la foto un assaig a-on el dos actors principals estan ultimant els darrers detalls de la representació.

Sort lis desitjam i encoratjament per a seguir endavant dins el món teatral en benefici de la cultura local.

ATENCIÓN!

A partir del próximo número publicaremos la historia del Club Deportivo Artá con motivo de la celebración de su cincuentenario que coincidirá con la finalización de las entregas publicadas.

Imprimiremos aparte las separatas para quienes, coleccionándolas, puedan coleccionar esta historia, i confeccionarse el libro correspondiente.

Será muy interesante para los forofos del fútbol y para todos quienes sean amantes de las parcelas históricas de nuestro pueblo.

Suscribanse los que deseen las separatas.

Hemos recibido para su publicación la nota remitida al Insalud por los firmantes de la misma. Todos los sanitarios que trabajan en el P.A.C. de Artá.

10 de Marzo de 1992

Insalud
Asistencia Primaria
Dirección

Con referencia a la sentencia dictada por el Juzgado de Manacor en la que se inculpa al Dr. Augusto León, de la que remitimos fotocopia. Los abajo firmantes, integrantes del PAC de Artá, nos consideramos obligados a manifestar lo siguiente:

Aún aceptando dicha sentencia, entendemos que su conclusión deriva de una información incompleta por cuanto identifica el rehusar asistencia médica a un paciente con la negativa a administrar un inyectable sin que constara orden escrita del facultativo que había atendido al enfermo. Al parecer, y telefónicamente así lo indicó a los padres del paciente que exigieron la administración del inyectable, el cumplimiento de esta exigencia no se hubiera adecuado a correctos criterios científicos, deontológicos y ni siquiera jurídicos. Otra cosa hubiera sido si los denunciantes hubieran solicitado realmente «asistencia médica», es decir una visita o consulta médica.

Confiamos en que el recurso interpuesto subsane y complete dicha información y, en consecuencia, el sentido de la misma.

Por tanto, nos solidarizamos con la actitud mostrada por el Dr. León, cuya versión de los hechos está avalada por el testimonio del paciente que en aquel momento era atendido con carácter de urgencia por el propio Dr. León.

Recabamos de esa Dirección de Asistencia Primaria, a la que presumimos conocedora de la situación planteada, cual es su posición respecto del caso mencionado así como que nos facilite la normativa precisa que debe regir en tales casos y la actuación del personal sanitario al servicio de la Seguridad Social, en evitación de conflictos que, como el que nos ocupa, puedan dañar el buen nombre y prestigio de dicho personal y de la institución para la que trabajan.

Esperando su respuesta y en la seguridad de que nuestra actuación se seguirá ajustando a correctos criterios, tanto profesionales como laborales, les saludamos atentamente.

[Handwritten signatures and stamps follow, including names like 'J. León', 'Dr. León', and various official stamps from the Insalud and PAC de Artá.]

✶ "laCaixa"

EN ARTÀ
Servicio Cajero Automático
24 horas.

L'ASSIGNATURA PENDENT... ...dels mallorquins. La seva història

(continuació)

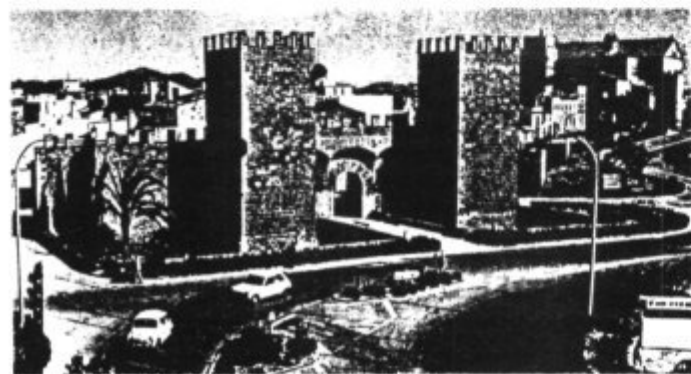
(III)

Mallorca romana.— Mallorca romangué durant gairebé 6 segles en mans de Roma, des de 123 anys abans de Crist fins a l'any 455 de la nostra Era, és a dir, 578 anys.

Des d'un principi foren les Balears incorporades a la província romana d'Hispania Citerior, més tard Tarraconensis.

A l'article anterior anomenàrem Pollentia i Palma, ciutats de nova creació i cal fer menció de Boccoris que ja existia abans de la conquesta romana. Situada just arran de l'actual Port de Pollença, aquesta ciutat tenia autonomia completa, tenia dret d'encunyar moneda pròpia i era ciutat confederada, però la proximitat de la pròspera Pollentia, a manco de 10 quilometres féu-la decreïxer i desaparèixer 150 anys més tard.

Altres nuclis importants foren Sinium o Guium, Sineu?. Curnium, on hi ha la possessió de Conies, al terme de Manacor. Tucs que no es sap on estava emplaçada.

Als dos-cents anys de la presència romana, pareix que hi havia uns 30.000 habitants entre les dues balears els quals estaven ja completament romanitzats i sembla que cristianitzats.

Ja molt prop de l'any 300, l'imperi romà fou dividit en prefectures, diòcesis i províncies.

La prefectura de la Gàl·lia comprenia la diòcesi d'Hispania i dins aquesta la província Carthaginiensis a la qual foren incorporades les Balears amb les Pitiüses. La metròpoli era com el seu nom indica Cartagena.

Uns 60 ó 70 anys més tard les Illes formaren una província elles soles que rebé els noms de Insulae Baleares o també Provincia Baleàrica. Aquesta província fou la darrera en desaparèixer de l'antiga prefectura de la Gàl·lia per mor de la seva posterior incorporació a l'Imperi de Bizanci.

Mallorca vandàlica.— L'any 455, quan l'imperi romà ja agonitzava, Mallorca fou conquerida pels vàndals, poble germànic que ja havia saquejat l'Illa l'any 426 des del Nord d'Àfrica, on s'havien instal·lat uns 80.000 soldats, i el 455 després de conquerir Cartagena i apoderar-se de les naus romanes que hi romanien conqueriren Mallorca i hi romangueren fins l'any 534 en que l'emperador bizantí Justinià incorporà les illes Balears a l'imperi d'orient més d'una manera nominal que afectiva, ja que sembla que restaren quasi independents i sols protegides de noves invasions fins que gairebé 4 segles més tard el poder dels moros es féu irresistible i tengueren tota la Mediterrània Occidental en les seves mans. L'antic Mare Nostrum dels romans passà a dir-se Mar Vandàlic.

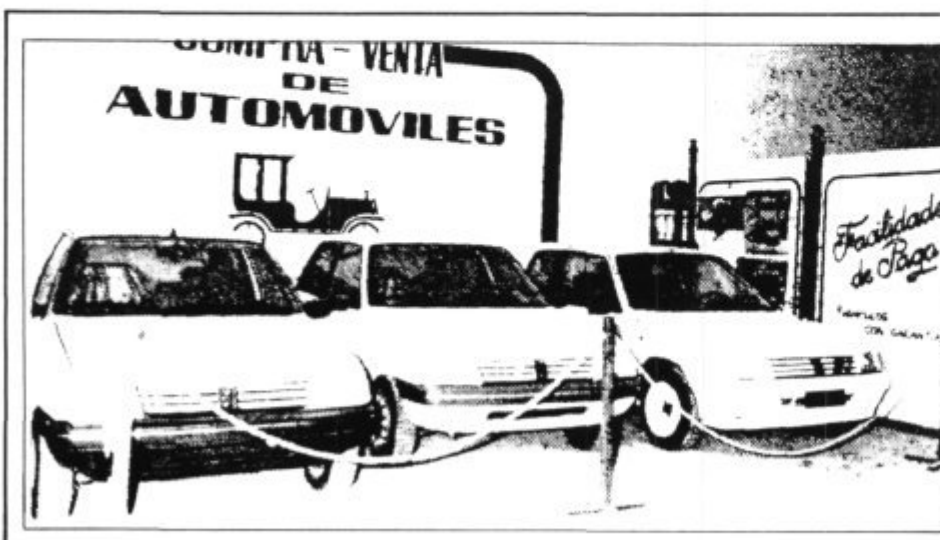
Cal destacar que els vàndals destruïren tot quant havien construït els romans. La paraula vandalisme deriva del poder destructiu d'aquest poble nòrdic.

Amb aquests 3 primers articles hem pogut fer un repàs a la història antiga de la nostra Mallorca i hem vist que forem uns 578 anys romans, uns 79 anys vandàlics i per l'emperador de Constantinobla estàrem... protegits? 370 anys.

A principis del segle VIII el governador moro del Nord d'Àfrica féu netejar la Mediterrània Occidental de naus cristianes, destruint la marina balear, saquejà les illes i se'n va anar carregat de botí i d'esclaus cristians entre ells els reis de Mallorca. Ja a finals de segle, cansats els mallorquins de la pirateria mora imploraren protecció a l'emperador franc Carlemany i l'any 799, aquest emperador defensà les Balears d'una incursió mahometana i alguns historiadors diuen que nomenà rei de les Balears al seu nét Bernat. L'any 813 el comte Ermengol d'Empúries féu una emboscada en aigües de Mallorca, als moros que es dirigien a la Península Ibèrica des de Còrsega carregats de botí i esclaus fent uns 500 captius. Sembla que el segle IX érem més de l'imperi franc que del de Bizanci.

(continuarà)

TOMITO

TALLER MECÁNICO MIGUEL GENOVART

Reparaciones en general
Compra y venta de automóviles

de todas las marcas y modelos,
nuevos o usados
Ctra. Sta Margarita
Telf: 83 60 12 ARTÀ (Mallorca)

UN VIAJE A LAS ALTURAS

Sí, un viaje a las alturas fue el que organizó recientemente (del 9 al 15 de marzo) nuestro experto *Toni Butler* en colaboración con la guía de Viajes Barceló, Magdalena Llaneras, que también sabe lo suyo en esas lides de pasearse por esos mundos de Dios. Un viaje *por todo lo alto*, y nunca mejor usada esta expresión, puesto que aparte de haber subido a más de 2.000 metros al visitar los Picos de Europa, la verdad es que también fuimos tratados estupendamente tanto en hoteles como durante el trayecto que hicimos por distintas y largas carreteras de la Península. Una cordial enhorabuena pues, ante todo, para Toni, para Magdalena y, de paso, para Viajes Barceló.

Después de este breve y obligado preámbulo, digamos quienes y cuántos éramos en esta memorable excursión. En total, un poco más de 40, la mayoría de Artá; pero también los había de Palma, de Manacor y hasta de Sa Pobla y de Sant Llorenç d'es Cardassar. Un *aplec* de gente que pronto congenió como si se hubiera tratado de amigos de toda la vida.

Por la mañana del día 9 nos trasladamos en avión desde Palma hasta el aeropuerto de Barajas donde ya nos estaba esperando un confortable autocar que nos condujo hacia Burgos, la patria del Cid Campeador. Allí, en Burgos, con nada de frío y un sol espléndido, pudimos admirar la magnífica catedral gótica que data del siglo XIII y de la cual cuentan que afirmaba el rey Felipe II que era «obra de ángeles», y no andaba muy descaminado.

De Burgos proseguimos viaje hacia Santander con *parada y fonda* de algunos días en Santillana del Mar que es un pueblecito ciertamente encantador, que ha sabido conservar su carácter y tipismo y es considerado, todo él, como un Conjunto Histórico-Artístico. No lejos de Santillana está la famosa Universidad de Comillas (que vimos por fuera), y también Torrelavega, en donde se celebraba por aquellas fechas una gran feria de ganado vacuno: mugidos de vacas *a rompre*, y muchos ganaderos con su típica vara, cual si fueran todos ellos alcaldes...

Y los Picos de Europa, ¡ay!, los Picos de Europa. ¡Qué altos y qué impresionantes estaban, coronados de nieve! Hasta allí subimos y algunos, todavía no satisfechos, se

Los excursionistas junto a la entrada de la Universidad de Comillas.

metieron valientemente en un telesilla *per veure més món*.

Sólo a vuela pluma, porque el espacio no da para más, añadiremos que visitamos también Covadonga, Oviedo, León y, sin tenerla prevista en el itinerario, también la interesante ciudad de Ávila.

En Covadonga, en donde D. Pelayo inició la Reconquista de España, pudimos admirar su bello Santuario, que data del siglo pasado, y la pintoresca Ermita con la imagen de la Virgen. En Oviedo y León, dos ciudades muy notables, la verdad es que no estuvimos mucho tiempo porque el plazo del viaje se nos estaba acabando a pasos agigantados. Sin embargo, a propuesta, aceptada por todos, de la guía Magdalena Llaneras, hicimos ya en el último día *una escapadeta* de unas horas a la nunca bien ponderada ciudad de Ávila, cuna de Santa Teresa. Allí pudimos visitar la casa donde nació la Santa, convertida hoy en iglesia, y saborear las riquísimas *yemas*, dulces como la miel.

Pero *tot té fi en aquest món* y llegó la hora del regreso. El mismo autocar (con un chófer excelente por cierto) que nos había conducido durante todo el viaje nos llevó por la tarde del 15 de marzo desde Ávila hasta Madrid. En Madrid —era obligado, teníamos tiempo— recorrimos, en dicho autocar, algunas de las principales calles y plazas (Alcalá, Avenida de la Castellana, Puerta del Sol), para encaminarnos seguidamente hasta el aeropuerto y de éste, *per amunt s'ha dit!*, hacia nuestra querida Mallorca y nuestro muy querido pueblo de Artá que algunos ya empezábamos a añorar un poco.

J. S.

EN PINXO DE SON RECUIT

En Pinxo va desmarat.

Ja ho deia jo! Ets abusos no duen res de bo! Ara mos liven es «paro». Has de cotitzar dotze mesos. Qui putes podrà fer-ho dins s'hosteleria. Sa temporada de cada any s'acurça més. Sis mesos ja son llargs. Un any serà més llarg que un filicumis.

—Tu ho has dit. N'hi havia que s'en feien grossos de aprofitar-se i trobaven gracios cometre es frau. Quantes fortunetes s'han fetes de cobrar d'es «paro» i fer feina per altri.

—Això era altra temps però no hi ha dubte que havia d'acabar així.

—No et preocupis. En Redondo, En Gutiérrez i En Cámara ho arreglaran en això. Es Govern no s'hi voldrà enfrontar. Feran vaga general.

—Caseva arrenjaran aquests.

—Tu mateix a s'estiu et dedicaves en es turisme i a s'hivern a s'agricultura.

—I que vols que fasem quan es pedaç no basta. Posar-hi es bast i ses baixasses.

—Homo no quedarà més remei.

—Tè dic que tot me put. De cada dia me trob més desenganat. Mentre uns sa forren ets altres ho passen puta.

—No voldràs esser com es Guerras, es Narcisos, i etc. etc.

—No! jo si m'en duc un duro a cameva l'he suat i ben suat abans. Ningú no me regala res.

—Àngela Maria.

—Per això me fiblen. Veniu a contar-me coses que pareixen de pel·lícula de cine negre.

—Per exemple...

—Per exemple això de concedir es Bar d'Es Poliesportiu a n'es qui paga cinquanta mil pessetes i negar-lo en es qui n'ofereix seixanta mil.

—I tu que no trobes que cinquanta ja està bé?

—Trob que ja son massa. I no sé d'on haurà d'agafar es bur-bai. Es torts volen baixos dins Artà i per Na Caragol si fa poc olivó.

—I quines altres questions se debatiren a sa secció plenària de dia vint de Març.

—Vatua el món! Debatre no debatiren gaire però fou més llarga que sa corema.

—I que debatiren.

—Catorze punts i pregs i preguntes.

—Sagrades!

—Ets encarragats de fer sa plana de La Sala tenen vagaria i no ho duen ben especificat per això crec que no se publica, però vaja, espipellant una mica per aquí i una mica per allà més o manco n'he tret trallat.

—A veure.

—Bé ja saps que s'aprovava s'acta anterior.

—Tal com se fa sempre.

—Sempre que no se desvirtui massa.

—Llavores comença s'encamat i blau d'acceptació d'es conveni de cessió de ses cases i es quarter de Betlem, Informació juvenil que segons es d'es Partit Popular lo que manca es un Centre per sa juventut.

—I que no creus que tira dret?

—Bé tot rodava bé fins a n'es punt sis que es qui mos afecta a sa butxaca.

—Com es ara?

—Sa «basura» (fems) o granadures puja un 63%.

—Alea amunt!

—I espera. S'impost damunt vehicles puja d'un 15 a un 20%. Es populars proposaren que sols es pujas un 6% com lo que ha pujat s'indix de preus pel consum.

—I...?

—I no les feren puta cas. per amunt mos n'anam.

Ja te dic: Un encarnat i blau. Pareix esser que s'haurà d'expropiar es pou de s'Ametlerà per donar aigo a Sa Colònia. Es Batle contestà així a una pregunta que li feu es P.P. «Que es molt mal de fer entendre-se amb sos propietaris que sempre se valen d'intermediaris però que s'esperança es lo darrer que sa perd.

Ciutat, 35 - ARTÀ - Tel. 83 62 49

BAR GRAN VÍA

ESPECIALIDAD EN:

- Tapas Variadas
- Pulpo Gallego
- Empanada Gallega
- Ribeiro

—Idò perquè comencaren ses siquies.
 —Homo per lo de s'esperança i per sa caritat.
 —Te dic que hi ha per llogar-hi cadiretes.
 —I ara que parles de cadiretes. Com va s'endavallament?
 —Reputes! Remogut ferm.
 —I ara que dius?
 —En Miquel Aloi n'ha tornada fer una de ses seves.
 —Com lo de sa Cofraria de San Salvador que les sa donava d'esser es qui pagava sa roba?
 —Més greu!
 —Com es ara.
 —Ha intentat pegar un cop d'estat.
 —Contra es president!
 —No. Contra En Joan Carter, En Jordi Requit, en Jaume Vela i en Xerefi.
 —Mii llamps! Contra es qui el fundaren a pesar de s'oposició d'en Aloi.
 —Àngela Maria! Diu que aquesta genteta, no fa cap falta, que no fan feina, que només li posen «peros».
 —I a na que ve això?
 —I jo que sé. Ja saps que ell sa troba tot goijós, entre sa jove-neia, joquet per aquí, sempenteta per allà i amb aquella gent ja no pot jugar-hi. Així que lo millor es donar-lis porta i ell sa queda l'amo, i qui no li agradi que prengui prim.
 —Però es nou President...?

—Homo jo crec que posarà ses coses a son lloc, perquè s'en-davallament es cosa de tots. I esperam que d'una vegada s'agafin amb formalitat donar altura artística en es dijous i a més de lo que se fasi a s'escalonada d'es Convent aumentar-ho amb actes a Na Batlessa, a davant s'Ajuntament i dins carrers i places de la Vila. Així es va proposar de tot d'una ara fa vint anys i no se volgué dur a terme. Ara ja mos han pres sa davantera pobles com Manacor i Porreres.

—Té dic que aquests pesimistes fan més mal que una gelada.
 —I, tenguent En Xerefi no sé perquè no l'aprofiten.
 —Perque si s'enveja fos tinya...
 —Bé calmau-vos tots i a n'es sopar de ses Josefines mos veurem. I segons sé de bona tinta es nou President, En Toni Pascual vol posar-se a treballar lo sen demà de Pasqua.
 —Així anirem bé.
 —Lo que no va bé es sa circulació per sa carretera de Ciutat quan passa per dins es poble. Ja n'hi ha prou.
 —No men parlis.
 —Un homo popular ha mort. Abans fou N'Aina Estelriquera i d'altres que no mos venen a sa memòria es fa necessari posar-hi remei. Fer rotondes tant davant es quarter, com en front des Carrer Major, com a n'es carrer de Son Servera. Amb tres rotondes no hi hauria temps d'envelar-se i segurament anirien en més compte.
 —Doctors té l'església.
 —Deixem-ho anar. Anem cap a s'Almudaina a fer un suret.
 —En Ramon també hi deia en es Bar d'es Poliesportiu.
 —En Ramon es un professional i oferia lo que s'en pot pagar. Te pipella. I té En Tomeu que es un gran animador. Aquí el tens en Na Maria Sancho.

—Ja l'hem reparat.
 —Au idò. Allà mentre en Joan Butler fa una repasada en es diaris arriben es xifrats de sa bicicleta, en Joan de Son Ullastre em-pata sa xerrada i tothom i diu sa seva. I si per afegitò guanya el Barça sa felicitat es completa.
 —Sobretot si el Madrid perd. I si guanya L'Artà.
 —Això per ara en tenim falta de costum.
 —Ara publicarem s'història des primers cinquanta anys d'es Club. Serà un gran treball d'En Jaume Garamèu. D'aquesta au-men-taràn ets suscriptors.
 —Encara més?
 —I meam. Si no hi ha subvenció hi ha d'haver suscriptors.
 —I benefactors.
 —I salut que no falti.

Comercial

ARTA

EN ARTA:
Carrer de Clutat, 26 - Tel. 56 21 48

EN MANACOR:
Polígono Industrial
C/. Menestrals, 11 - Tel. 55 58 11

MASSEY FERGUSON

condor

BAILLE

B.C.S. Taladoras y Segadoras

Per més informació: Cridar al Tel. 83 61 48

Motors-Pergamon Tractores

CONDOR	Motocultores y Motobombas
BATUE	Empacadores y Rotomacacadores y Sistemas de Riego
SAZURGA	Equipos preparación Tierra y Siembra
ALCANTAR	Cubos de riego
MOTOMAC Y OTROS	Motobombas
CAJAS	Pulverizadores
GAZMORO	Barras de Corte
ALCANTAR	Bombas
BLANC	Maquinarias de Arrendamiento
BLUN	Abonadores

CLUB DE LA TERCERA EDAD DE ARTÀ

Noche de «Ximbombes» en el Club. Día 25 - 2 - 92

Nit de ximbombes.
Molts d'anys i que no es perdi la festa!

Esta noche mágica, Juanes, Julián, Martí, Guillermo, Toni, Miguel, Tomeu y Marías, Catalinas, sonando las panderetas, ramos y ximbombes, sonando a gloria, maravilloso. Las canciones iban y venían desfilando una detrás de otra, unas inéditas y otras más conocidas. Esperemos que estas fiestas tan encantadoras sigan por muchos años.

Día 23 - 2 - 92

Excursió a Cala Llobarts. Sortida a les 9: visitant Felanitx - Colonia de S. Jordi. Dinar a Cala Llobarts de arros i escaldums a «tope», continuant per Cala D'Or i Artà.

Viatgaren 54 passatgers.

CHARLAS DE LA TERCERA EDAD

—El L.P.C. es como el sida, no tiene cura y debilita el bolsillo.

DIJOS LLARDER

Destacable fue, el ambientazo impresionante del Club de la Tercera Edad, en comparación a la descafeinada Rua celebrada. Este estuvo rebosante hasta la bandera y los disfraces de nuestros mayores fueron originalísimos. En fin: fiesta. Magos especialistas en fiestas, disfrutaron del emplazamiento adecuado, lugar de reunión de todos los acontecimientos sociales del pueblo.

¿Qué estarán pensando por «la Sala» ocurriéndoseles la brillante idea de substituir la ubicación del actual centro por otro, si bien más espacioso, cuya futura situación estará en las afueras del pueblo, concretamente en «Na Caragol»?

CA NA TRONCA

En el Rte. Ca Na Tronca de S. Juan el 29 de Febrero se reunieron los integrantes de la sección de billar para hacer la entrega de los trofeos donados por motivo del campeonato de Billar, 1.º Trofeo Juan Far.

Unas 120 personas degustaron el «arroz brut» y «Porcella» que tan estupendamente sirven en dicho restaurante, en compañía de ilustres personalidades «Billarísticas» mundialmente reconocidas como D. Pedro Nadal y el mismo D. Juan Far, que seguramente representará a Baleares en el Campeonato del Mundo. Se procedió a la entrega de trofeos a los ganadores. Desde la redacción de Artà damos la enhorabuena a todos los organizadores y muy especialmente a D. Cristóbal Ferrer Pons verdadera Alma Mater de dicha sección. Molts d'anys!

• Cuando vamos de excursión a la ermita de Betlem y vemos tanta naturaleza virgen quedamos maravillados de todo, menos de, los coches desgüazados y esparcidos por toda la carretera.

• Hablando de excursiones, todas las carreteras y caminos que no son del Gobierno Balear o del C.I.M. están echos un asco. Cuando se dignarán los de La Sala a subsanar los baches y limpieza de los mismos.

• Un olé con incognita, a la propuesta del grupo Independiente C.B. del nuevo centro de 3ª Edad comarcal. ¿Será que a nuestras personas Mayores las quieren trasladar a otro sitio? ¿Es que realmente no están muy a gusto donde están?

• Un desliz, el del Ayuntamiento días antes de la decisión que tomó la comisión referente a la adjudicación del Bar Polideportivo, ya se sabía quien sería el que se llevaría el gato al agua.

• ¿Para qué poner en distinto lugar el vidrio de la basura si a la hora de llevárselo lo meten todo en el mismo camión?

**SE NECESITA CAMARERO
CON EXPERIENCIA
EN ESPECIAL EN CUANTO AL TRATO
A LA CLIENTELA INGLESA.
CONTRATO TEMPORAL
INTERESADOS, CONECTAD CON:
83 60 71**

**Plaça Conqueridor, n.º 8
Tel. 83 52 44
07570 ARTÀ
(Mallorca)**

*Jardineria, Disseny
Manteniment i Venda de Plantes*

JOAN LLABATA MOREY

ES SOPAR DE MATANCES

Sa tia Marranxa, aquella de sa cançó que diu:

«Sa tia Marranxa
passetja gerret,
i mostra sa panxa
per un foradet».

Va trobar un dia En Pere Taleca i li diu: —Pere, i on vas per aquí? feia estona que no et veia?

—Vaig a veure es metge Guinyot per convidar-lo a n'es sopar de matances —digué En Pere.

—I quan les fas, a ses matances? digué sa tia Marranxa.

—De diumenge a vuit dies, digué ell.

—Supós que faràs un bon sopar?

—Ja ho crec! serà un sopar de primera, i de convidats no en mancaran.

—Vol dir sereu molts!

—Ja ho veus: Sa Jaia Gri de Sant Llorenç, En Canyot, Sa Jaia Miquela, En Joanet de l'Onso, En Pere de sa butza, En Pere de sa vaca, En Pere de sa coca, En Bernadet fii de Rei, sa Jaia Xaloc i sa Jaia Bigalot, En Biel Perxanc, El sen Tomeu que te una rota a Son Corb, el Rei Tortuga, n'Amet, L'amo En Pere (aquell qui va dir: xo!), En Joanet Manent...

—Si que sereu molts!

—I encara no los t'he dits tots.

—I es porc?

—És un bon porc, ben gros i ben gras.

—Escolta Pere, i a mi que no m'has de convidar?

—No hi havia pensat amb tu, però també te convit.

—Això m'agrada... perquè jo som molt amiga teva, i me fas contenta si em convides.

—Idò pots venir també...

Jo era dins ses cases de sa possessió, i vaig sentir tot això quan se trobaren En Pere Taleca i sa tia Marranxa per aquell camí de foravila, i vaig dir: Si En Pere Taleca no em convida, no se com ho faré per sebre com ha anat es sopar. No em convidaren i res vaig poder sentir, i no he sabut quin sopar feren, perquè no he vist cap convidat que m'ho pogués contar, i aquesta història no serà completa, però supós que los donaren un bon soparillo. Se veu que jo no dec esser amic d'En Pere Taleca, i, per això, no m'ha convidat, o sia, que ell no és amic meu, perquè jo no tenc res que dir d'ell ni hi estic baraiat. A lo millor se descuidà i no pensà a convidar-me, qui sap!

Però s'altra diassa, vaig topar un aucellet verd, i m'ho contà tot: arroç de matances a voler! molt bo, un aguiat de pilotes molt bones, oreianes, bunyols, i suc a rompre. Tots pegaren fort, i n'hi hagué qui s'en menjaren una partida de plats de cada cosa. Després d'es sopar feren es ball, i tothom va surtir a ballar, quan es ball s'acabà feren un entremés, aquell que se diu: «En Llorenç mal casadís», i tothom quedà molt content. Aca bada sa festa, tothom s'en va anar a ca seva, i aqueix aucellet verd que m'ho contà, que no vol que digui qui és, s'en va anar a ca seua tot content, i s'altra dia me va veure i m'ho contà tot, maldament que ja fes molt de temps que En Pere Taleca hagués fetes ses matances.

EN PERE D'ES CAPAMUNT

Fàbrica de Licors
Cerveses.
Licors nacionals i estrangers
DES DE 1890
Especialitat en licors mallorquins:
PALO, HERBES DOLCES I SEQUES,
ANIS SEC «LA ESTRELLA DE ARTÀ»

Carrer 31 de Març, 11

Tels. 83 60 38 - 83 62 07

Fax 83 52 80

ARTÀ

Perruqueria
UNISEX
tractament d'UVA

Obert cada dia
manco els
dilluns

C/. Gran Via de la Constitució, 64 (Cantó Jaume III)
Tel. 83 63 82 - ARTÀ

USCHI I BEL

Concurso subasta Bar Poliesportivo «Na Caragol»

Ramón Cámara Torres, ofreció 10.000 ptas. mes, más mantenimiento instalaciones, menos productos químicos piscinas.

Antonio Nicolau Massanet, ofreció 15.000 pts. mes, más mantenimiento instalaciones total.

Miguel Roselló Picó, ofreció 50.000 ptas. mes, más mantenimiento total. Esta oferta es la que ganó.

Isidro Ríos Arenas, ofreció 60.000 ptas. mes, más mantenimiento total, más pequeñas obras de albañilería y pintura.

Remitido

MANIFIESTO DEL P.P. ARTÀ

Asunto: Adjudicación definitiva del Polideportivo «Na Caragol».

El Grupo Municipal P.P. U.M. desearía que constare en acta el siguiente manifiesto:

Que en esta adjudicación no se ha tenido en cuenta la mejor oferta tanto económicamente ni en mejores prestaciones, cosa que a nuestro entender crea un estado de indefensión a los demás concursantes ya que antes que la mejor oferta se antepone el criterio de la mayoría municipal.

Por lo tanto exigimos que dicho contrato se adapte literalmente a las bases que dieron lugar a este concurso.

Puesto que en caso contrario sería un agravio comparativo hacia los demás concursantes; además teniendo en cuenta que dos concursantes, tres días antes de que se reuniera la Comisión de este Ayuntamiento ya conocían el nombre de quien sería el adjudicatario.

**ES RACÓ DE
SA COMARE BENETA**

CALENDARI GASTRONÒMIC

ARROZ SENCILLO CON COLIFLOR

Freiremos solomillo de cerdo a daditos, y al estar dorado, añadiremos tomate y cebolla trinchados muy menudos y un poco de ajo y canela, todo lo cual dejaremos cocer.

En tartera herviremos coliflor a trozos y al estar medio cocida añadiremos el arroz junto con el sofrito preparado, añadiendo en el último hervor unas judías rojas cocidas de antemano.

HUEVOS A LA PIAMONTESA

Se echa en una fuente que pueda resistir el fuego un buen pedazo de mantequilla de vaca (no sucedáneos). Cuando está derretida, pero no tostada, se esparce una capa de queso rallado encima de ella, se rompen los huevos de manera que queden separados unos de otros, se sazonan con sal y pimienta y se dejan cocer a fuego lento.

SOCIALS

BODES DE PLATA

Setanta tres convidats assistien el passat vint i cinc de gener en el Moli d'En Sopa, al sopar de les noces de plata de Miquel Nebot Llinàs (Serverí) i Bàrbara Carrió Carrió (Maressa).

Abans el seu germà Bernat Nebot T.O.R. havia celebrada la Santa Missa a l'església de Sant Antoni de Padua.

A ells i als seus fills Maria Antònia, Miquel i Joan la enhorabona de la redacció de L'ARTÀ.

Els pares d'alumnes de l'Institut d'Artà estan indignats

Molts d'ells mos han fet arribar sa seva indignació perquè dia sí i altre també, els seus fills perden hores de classe per falta d'assistència de professors.

Ells se demanen, «que fan els dirigents del Centre i l'Associació de Pares (A.P.A.)». Ni una explicació als pares ni res de res. Ja que foren tan valents i ompliren planes i planes de diaris denunciant A.U.M.A.S.A., per mal servei, cosa que aplaudim, és hora que ara també diguin BASTA! i preguin ses mesures necessàries perquè els alumnes no siguin més perjudicats.

O és que corbs amb corbs no es piquen?

Excavaciones SEBASTIAN SASTRE

Calle Son Servera, 29
Teléfono 83 65 59

07570 ARTÀ (Mallorca)

«Restaurant Cas Patró», vinos de Miguel Gelabert; comida medieval y demás excelencias del Chef: Miguel Gelabert

Una agradable y sorprendente velada en Cas Patró, con la maravillosa gente que forma la Agrupación Gastronómica. La redacción del Artà fue invitada al acto y damos fe de su impecable organización. Simpatía, compañerismo, camaradería, fueron gozados a manteles mientras desfilaban las delicias del propietario i chef Miguel Gelabert. Dejamos que os lo cuente con su peculiar saber Robi de B. Nosotros queremos simplemente dar las gracias y constatar que el humanismo sigue, a pesar de todo, en la gracia de una conversación, en la artesana producción de un vino y en la sabia confección de un menú.

En la noche del 27 de Febrero se nos invitó, a la Revista Sa Font para asistir a una cena organizada por la Asociación Gastronómica de Cala Millor en la presentación de los nuevos vinos de Miguel Gelabert en el conocido Restaurante de «Cas Patró», que en la actualidad tiene nueva dirección desde hace pocos meses y lo dirige Miguel Gelabert, conocido experto en el mundillo de los fogones, y con él nos llevamos unas agradables sorpresas a lo largo de toda la exquisita velada encontrándonos como si estuviéramos en casa.

Alrededor de las once de la noche daba inicio la presentación de los nuevos vinos del conocido vinicultor: Miguel Gelabert, que con experta mano nos dio a conocer las variedades que esa velada tendríamos el gusto de poder degustar a lo largo de la cena, preparada para tal ocasión.

Delante de multitud de cámaras, de televisión, etc., «flach» de cámaras fotográficas y demás reproductores nos relató la composición del «moscatel y pepita d'or 1991»; un vino artesano, este vino rosado contemplaba una laboriosa tarea de fabricación. A continuación nos ofreció un «chardonay 1991»; un vino blanco máxime en la velada tanto por el sabor, aroma, color y todas sus demás delicias, así como por su composición y tiempo de espera en los grandes barriles de viejo roble que guarda celosamente en sus bodegas, resultando ser de los más preciados en aquella velada. Con el «tinto 1990» también artesano de Miguel Gelabert de buena cosecha nos llegaría después el último de la noche: «Malvasia de Sitges»; un vino de postre dulce, reserva, característico de la zona Mediterránea. Para que no siempre tengamos la exclusiva necesidad de beber los «champagnes», o cavas y podamos celebrar también con un buen vino de postre y mejor si es el «Malvasia de Sitges» un exquisito ingrediente de la comida dulce, del todo recomendable por sus buenas cualidades.

Después de las explicaciones, bien detalladas por parte del vinatero nos queda la ocasión de darle, desde Sa Font, nuestra más sincera felicitación por la estupenda labor que están desarrollando estos maestros artesanos, con muchos premios recibidos. El último en la exposición-concurso de Manacor, de reciente fecha.

Al haber empezado por la presentación de vinos la exposición de los hechos en la velada gastronómica de Cas Patró no sería correcto olvidarme de varios nombres de personas que estuvieron aquella velada comiendo con nosotros, entre ellos el Director del Teatro Principal de Palma: Serafin Guiscafré comentándonos que próximamente dará inicio la temporada Operística en Palma invitándonos a presenciar alguna de estas bellas muestras, así como, hacer extensible al

pueblo serverí, que quiera acudir a verlas serán el próximo mes de Marzo. Estando preparadas para su representación la atractiva «Carmen», de Bizet que fue magestuosamente interpretada hace varios lustros por la «Divina voz» de María Callas, para continuar con «El barbero de Sevilla» y finalmente la «top»: «Aida» de Verdi. Célebre ya que la pasada temporada la tuvieron en cartel durante varios días resultando de un éxito clamoroso, en especial cuando el protagonista de «Aida», El Guerrero Ramadés, canta su amor hacia la Princesa etiope que se encuentra prisionera en Egipto y que ha cautivado su corazón, amor que llevará al final a ambos a una cruel muerte, enterrados vivos en una tumba.

También estaba representado el Ayuntamiento de Son Servera por el concejal Luís Baudil y el de San Lorenzo por el Delegado Miguel Galmés, el Presidente de la Agrupación

Gastronòmica Manuel Serrano, así como los dueños de Restaurantes como: Vicente de Cas Torrador, Sión d'es Pi del Rte. «Son Floriana», Mateo Pascual de «Es Pi», Aurelio del de Pula, recién llegado de Galicia según comentario, el de «Es Llogaret» de Son Carrió, del Rte. Ca S'Hereu, y otros que por no acordarme de los nombres no cito. También estaban los medios de comunicación de Artà representados por la persona del citado anteriormente Serafin Guiscafne, la televisión Serverina, la de Manacor, Isabel Servera del Cala Míllor 7, etc.

En cuanto a la calidad el menú fue de lo más correcto por el buen gusto y hacer de Chef-Director del Restaurante Cas Patró Miguel Gelabert, así como la originalidad de la presentación de la Carta de la cena, constando de un «original» realizado de la mano del joven camarero del Rte. Miguel. Excelente también su presentación.

Sirviéndose un aperitivo a base de «Delicias saladas de mar y montaña, paté de higadillos de ave», fantástico el salmón ahumado al limón, acompañado de un vino blanco «Moscatell y pepita d'or 1991». A continuación un primer plato de «Sopa imperial al estilo rey Jaime III», que como su mismo nombre indica digna de un Rey, bien regada con vino rosado «Manto negro y callet 1991». Para seguirle un

segundo plato de «Calamares rellenos a la Mallorquina», siendo su salsa; a base de tomate, ajos y demás ingredientes de muy buena entrega, sorbiendo buenos tragos del vino blanco «Chardonay 1991», el mejor para mi paladar de la exquisita velada. Comentado en este pequeño descanso, de comer bien se entiende, las excelencias del Chef, ya que todavía nos encontrábamos a mitad del camino. Trayéndonos un «sorbetes» de hierbabuena de la casa para «descanso» del paladar. En el tercer plato «paletilla de cordero con col al estilo medieval», fue uno de los mejores platos tanto por su composición, ingredientes muy sabrosos y por el acompañamiento de un buen vino tinto «tinto 1990», para terminar la entrega del postre degustación de la casa, compuesto por un «variado», reproducción de los dulces de la casa en pequeñas porciones con sabrosas salsas dulces, de pera, kiwi, etc. Juntamente con el «Malvasia de Sitges», vino dulce, que como nos describió el vinatero Miguel Gelabert, es característico de la zona Mediterránea. Y como colofón café, brandis, licores, etc. Para terminar tan entrañable velada dando las gracias a todos por su buen hacer y organización.

ROBI DE B. de «SA FONT»

ANIMACIÓ A «CAN TRONCA»

Parlant de vi, mirau quina animació s'organitzà a dins «Can Tronca». Pareix un dinar d'andaluços. Es que quan sa gràcia i ses ganes de viure hi son, tot el demés sa dona per afegitò.

Billaristes celebrant la fi del Campionat. No en falta ni un.

CRONICA DE LA MUSICA POP ESPANYOLA

CAPÍTOL 12

ANY 1964

SUCCEÍ AQUELL ANY...

- * JOCS OLÍMPICS D'HIVERN a Innsbruck. 36 Països i 1332 atletes de tot el Món com a participació. 60.000 espectadors.
- * Es condemnat a la cadira elèctrica, JACK RUBY, l'assassí de LEE H. OSWALD (el presunte assassí de J.F. KENNEDY).
- * CONSTANTINO DE GRECIA jura el càrrec com a nou Rei d'aquell país, a la mort del seu pare Pablo I.
- * «I WANT TO HOLD YOUR HAND» de BEATLES consegueix esser nombre 1 a les llistes nordamericanes. Febrer de 1964, i és la primera vegada que heu conquesten.
- * Mor el 27 de Maig el Primer Ministre indi i líder del moviment de Països no alineats: JAWAHARL NEHRU, a Nova Delhi, tenia 74 anys.
- * 320 morts a un camp de futbol de Lima (Perú) a conseqüència de greus incidents registrats durant un partit entre Perú i Argentina, dagut a un gol anulat per l'àrbit a la Selecció Peruana.
- * Creació de la OLP (Organització per a la Lliberació de Palestina).
- * Escàndol amb el llançament de la «Minifalda» (obra de la dissenyadora Mary Quant) a Anglaterra.
- * Violentíssims disturbis racials als EEUU.
- * Estrena mundial de «¡Qué noche la de aquel día!» a Londres, primera pel·lícula dels populars Beatles.
- * JOCS OLÍMPICS DE TOKIO. Hiro Hito inaugura l'acte (entre els atletes destacats: BOB HAYES, ABEBE BIKIKA i WILLI HOLDORF).
- * NIKITA KRUSCHEV destituït dels seus càrrecs a L'Unió Soviètica.
- * LYNDON BAINES JOHNSON confirmat en el càrrec de President dels Estats Units.
- * Greus incidents al golfo de Tonkin (Agost 64); vaixells de guerra nordamericans són atacats per llanxes nordvietnamites. Això permet represalies per part dels Estats Units.
- * Premi Nobel de la Pau al pastor nordamericà MARTIN LUTHER KING.

A ESPANYA

- * Noces espectaculars de Maruja Díaz i Antonio Gades.
- * XXV ANYS DE PAU. Slogan del Règim Espanyol. El Govern de Franco aquell any declara que la producció de televisors a Espanya durant aquell 64 es de 375.000 aparells; de gelers 280.000; i mos tocaven 18 cotxes per cada 1.000 habitants, mentres que el sou mínim era fixat en 36.000 pts. anuals.
- * Més noces: SARA MONTIEL i l'industrial basc Luís García Olalla (Roma).
- * Sorpresa amb el descobriment de petroli a Burgos.
- * Medalla al mèrit esportiu al popular locutor MATIAS PRATS.

ESPORTS

- * CASSIUS CLAY campió del Món pesos pesats (als 22 anys).
- * RAYMOND POULIDOR guanya la Volta Ciclista a Espanya.
- * Espanya campiona del Món de Jockey damunt patins.
- * FUTBOL Espanya guanya la Copa d'Europa de Seleccions derrotant a Rússia al Bernabeu per 2-1, gols de Pereda i Marcelino.
- * El Zaragoza campió de la Copa d'Europa de Ciutats en Fira.

MORIREN AQUEST ANY

- * ALAN LADD, l'inoblidable actor protagonista de «Raíces Profundas».
- * PETER LORRE, actor alemany, especialista en fer de «dolent».
- * WENCESLAO FERNÁNDEZ FLORES, escriptor i periodista espanyol.
- * IAN FLEMING, escriptor anglès, creador i periodista espanyol.
- * COLE PORTER, compositor americà de temes tan famosos com aquell «BEGUIN THE BEGUINE».

CINEMA: OSCARS I ESPANYOL-MUSICAL

Millor actor de la nit dels Oscars: SIDNEY POITIER

Millor actriu: PATRICIA NEAL.

Pel·lícula: TOM JONES de Tony Richardson.

A ESPANYA:

- «Búsqume a esa chica» amb Marisol i el Dúo Dinámico.
- «Escala en Tenerife» Dúo Dinámico
- «Dos chicas locas, locas, locas» amb Pili i Mili.
- «Tengo 17 años» de Rocío Dúrcal
- «Megaton ye-ye» amb Micky i Los Tonnys i Mochi.
- «La nueva Cenicienta» de Marisol i el ballarí Antonio.

LUIS AGUILÉ, un solista tipus vella escola fent tot tipus de gravacions. Un argentí que, desde les hores, estava afincat a Espanya.

COEXA, S.A.

CONSTRUCCIONES, EXCAVACIONES Y ASFALTOS

Vía Mallorca, 36
Tels. 56 37 48 y 56 52 67
CALA RATJADA

Aquest any que repassam avui mitjançant les pàgines de «**ARTÀ**», carregades de certa anyorança i de records, es 1964. Poc a poc la música juvenil espanyola, imposava el seu propi segell i es desfeia, progressivament, de les tendències estrangeres (a pesar que sempre quedaran influències imposibles d'erradicar). Vull dir, que, els conjunts de joves que feien música ja intentaven les seves pròpies creacions en forma de peça de tres minuts, a ritme, això sí, de twist, rock o adaptacions de temes del folklore de diferents regions espanyoles, arreglades a les innovacions electròniques de les guiternes...

Mike Rios,
el rocker de Granada
que intenta
l'èxit en solitari.

Però aquest 64, un popular tríu mexicà, que feia 20 anys que passetjava per el món cantant boleros, graven als EEUU conjuntament amb Eydie Gorme un àlbum amb joies de la música més romàntica que, també fou protagonista aquest any, temes com: «Caminito», «Noche de ronda», «Sabor a mí», etc. i MIKAELA, folklorista-pop i la archipopular MARISOL, cantaven «La luna y el toro», allò de:

«...Ese toro enamorado de la luna
que abandona por la noche la «maná»,
es «pintao» de amapolas y aceitunas,
y le pone campanilla el mayoral...».

Mentres SARA MONTIEL fa cine al Brasil i canta «Bahía», RAPHAEL, amb la força pletòrica de la joventut diu que «Los hombres lloran también». I en LUIS AGUILÉ està de moda, a tot arreu del País les seves cançons son ben conegudes: «Ciudad solitaria» (l'èxit de na Mina), «Verde, verde», etc... I els simpàtics Les Surfs, germans pigmeos llançats des de França tenen una gran popularitat cantant «Ahora te puedes marchar» o «Tú serás mi baby». Dúo Dinámico, que es resistien a desaparèixer, graven aquest 64 dos èxits menors «Linda muñeca» i «Vivir, amar, soñar».

Així, aproximadament, quedava cobert el panorama musical espanyol de 1964, amb aquest ventall de noms i d'estils, però, com hem dit abans, es l'any de Pekenikes, que es consoliden com un dels millors grups; de la fi del Price i de la llavor que produí a LOS BRINCOS a final d'any com veurem a un altre capítol d'aquesta «CRÒNICA...».

Mentres a tot arreu del món (EEUU i Europa, s'entén), triomfaven els BEATLES, que eren n.º 1 als Estats Units per primera vegada, a Espanya, aquest any 1964, es recordarà principalment per dos fets que, d'una manera o l'altre, marcaren un fet dins el pop espanyol: la desaparició de les matinals del Teatre Price de Madrid, a on tants de grups pasaren, i que, significaren la base del futur musical rocker, i la llavor que s'estendrà per tot la resta del territori espanyol; i, «LOS CUATRO MULEROS», primer gran «Hit» del pop d'aquí, que armonitzà F. García Lorca, de la tradicional peça andalusa i que, el que a les hores es podia considerar com el millor grup espanyol, LOS PEKENIKES, adaptaren per encàrrec per un espai de televisió i que dagut al gran èxit gravaren i fou, com dic, un n.º 1, el primer d'aquest tipus de música duita per un conjunt espanyol. A partir d'aquí, Los Pekenikes, reconsideraran la seva postura i, definitivament es convertiràn amb un grup instrumental, deixant les aventures amb solistes de prova.

També a finals d'any naixerà, com veurem a altres capítols, el que es calificarà com el super-grup del pop espanyol LOS BRINCCS.

Però, apart, d'aquests fets, tenen també un bon any musical, el més fort i popular grup sortit de Catalunya, LOS SI-REX. Enregistren temes com «Si yo tuviera un martillo», «Hey, Susana», «Brindis» o «Muchacha bonita». Així mateix des de terres catalanes LOS MUSTANG, que aquest 64 canten a molts de festivals juvenils, graven discs amb temes tan diferents com: «Chao, chao», «Ma vie» (De Alain Barrière, gran èxit aquest any) o «I should have know better» dels Beatles (als quals, a partir d'aquí seran versionats quasi sempre per aquest conjunt de Barcelona).

Dins aquest repàs genèric de grups, veim com LOS AGA-ROS, un conjunt de curta carrera que venien del País Basc també fan intents amb irregular fortuna i LOS DIABLOS NEGROS, que graven igualment temes dels Beatles: «She loves You», «Anda I love Her», etc...

De Madrid, LOS 4 JETS, que, animats per l'èxit de Pekenikes, adapten, així mateix el «Zorongo» de F. García Lorca. I LOS GATOS NEGROS tenen una de les seves millors cançons aquest any: «Do wah diddy diddy»; LONNE STAR canten l'èxit de Animals «La casa del sol naciente», fent una bona versió en castellà. I des de València s'incorporaren LOS HURACANES, amb temes com el divertit «El calcetín».

MIKE RIOS, pioner solista rocker, canta «Oh, mi señor» amb el segell Philips, i es vol imposar a tota costa dels grups que pareix sortien com a bolets per a tot.

MIQUEL MESTRE GINARD... 1992

N.º 1 aquest any amb «Los cuatro muleros». Son los Pekenikes un gran grup instrumental.

POMPAS FÚNEBRES ARTANENSES

Avda. Ferrocarril, 33 - Tels 56 30 96 - 56 39 34

LES CREUS DE PEDRA

Cuando las cruces caen,
¡ay de los pueblos!

TRUEBA

¿La bandera de Cristo feta benes?...
¡Y va vence ella lo dragó infernal!
Les creus de pedra, que per tot se veyen,
en terra jauen trocetjades?... ¡Ay!
que m'espiretjan aquests ulls encara
y me rebull la sanch.

Los fills de Llucifer les investiren:
de pedres ¡si'n tiraren blasfemant!
les creus feriren, y les creus caygueren,
arrossegantles per dins pols, dins fanch...
Passá la mestralada;... y tan sols ruines.
De creu no'n quedá cap.

Ah ho: que encara'n quedan, tal com queda
derrera'ls segadors un brí de blat,
o l'estella surant demunt les ones
quant tota trossos se'n va a fons la nau,
o 'l pinotell passada la tempesta
qu' estronca 'ls pins capdals.

Encara'n quedan per major vergonya
dels qui seguim de Cristo l'estandart,
ja que 'l jovent sovint les apredegá
fent el mossatje per com sia gran...
¿Les veys esvorallades, mitx rompudes,
que tomben caych no caych?

¿Que será d'elles?... Caramull de ruines
hont la molsa y l'herbatje creixerán
fins a cubrirles de relum y bruyes,
y noves d'elles ja ningú sabrá...
Y, quant les vores dels camins adésien,
les esmicolarán.

Y serán per omplir una camada
com a reble malfent o pedruscall...
Y les creus de l'avior tan benvolgudes,
que 's trenyen el capell a son devant,
serán ¡ay! potetjades cada día
fins del vil bestiar.

Mans pecadores que les creus tomáreu,
¡que Deu vos maleesca d'allà dalt!
Pedres que fóreu a les creus llansades
¡que vos calein, que vos sepult lo llampl!
Vosaltres que l'infamia consentíreu
¡que Deu vos desampar!

Governos impíos, que retgiu los pobles,
que tal escarni permeteu, mirau;
los qui les creus satánichs esveexen
y les estatues toman de los sants,
los qui enderrocan monestirs y temples
y fan guerra al altar...

ab sa picassa toman tant la cel-la
com d'un monarca 'l grandíós palau;
tan be descavan fonaments d'un trono
com los del ara del *Tres voltes Sant*;
tan trepitjan un ceptre o una corona
com la tiara papal.

¡Ay de vosaltres quant l'assot terrible
de sa justícia us fiblí Geovah!
¡Sereu just torre que 'l fibló trocetja,
just la fullaca que se'n du 'l mestrel.
¡Tirauleshi les creus en terra!... ¡Prompte!
¡Tirauleshi!... ¡Avant!

ANTONI M.ª ALCOVER, Pbre.

ESPORTS

TENIS DE TAULA

El passat dia 14 va tenir lloc el torneig de Tenis de Taula al Col·legi Sant Salvador, amb un resultats de:

Alevín Femenino:

Rosario Lliteras
Maria Concepció
Marga Caldentey

Alevín Masculino:

Pedro Bisbal
Toni Sansó
Xisco Gili

Infantil Masculino

Sebastià Carrió
Rafael Caldentey

Cadets Masculino:

Toni Gayà
Guillermo Caldentey

II Campeonato de Fútbolín

Celebrado en el Popular Bar Almudaina este mes de Abril. Reñido, competido e interesante, resultando campeones Juan Nebot y Luciano Mestre.

NECROLÒGIQUES

El nostre Sant Antoni, el que feia més anys que representava el solitari de Viana el dia 17 de Gener, va morir víctima d'un accident el dia 27 de març, als quaranta quatre anys. Pare de cinc fills: Joan, Catalina, Josep Antoni, Francisca i Toni, vivia al carrer Abrevadero, 15 de la nostra vila.

Antoni Amer Tugores descansa en pau.

Rebin fills i pares, Joan i Catalina l'expressió del nostre més sentit condol.

REGISTRE CIVIL D'ARTÀ

Moviment natural de la població mes de febrer

NAIXEMENTS

29-1-92 Pau Riera Sansó, fill d'Antonio i Magdalena.
11-2-92 Josep-Lluís Bernad Ginard, fill de José i Sebastiana.
18-2-92 Bàrbara Nadal Moll, filla de Rafael i Maria Isabel.
18-2-92 Laura Martínez Gelabert, filla de Juan i Magdalena.
19-2-92 Ismael Sánchez Ferrera, fill d'Antonio i Luisa.

MATRIMONIS

01-2-92 Miguel Casellas Font amb Antònia Cabrer Muñoz.
15-2-92 Joaquín Tomás Cruz amb Francisca Tous Velázquez.
22-2-92 Jaime Ginard Torres amb Francisca-Antonia Ginard Nicolau.

DEFUNCIONS

22-1-92 Ana Esteva Cantó. C/ Pou d'Avall, 42. 81 anys. Estelriquera.
02-2-92 Isabel Rosselló Mascaró. C/ Ciutat, 27. 87 anys. Xineta.
08-2-92 Maria Dalmau Torres. C/ Pep Not, 27. 72 anys. Nonga.
10-2-92 Bàrbara Lliteras Quetglas. C/ Pontarró, 28. 91 anys. Rosseiona.
12-2-92 José Germán Casteyó, Nin. Ermita de Betlem, 79 anys.
16-2-92 Joan Elizabeth Booth. C/ Siquia. 59 anys.
19-2-92 Antonia Massanet Bernad. C/ Parres, 30. 90 anys. Polla.
28-2-92 Maria Juan Payeras. C/ Sorteta, 6. 70 anys. Borróna. (Cadepera).

Plenari del dia 20 de març, 1992

ORDRE DEL DIA

- 1.— Lectura i aprovació, si escau, de l'acta de la sessió anterior.
Aprovat per unanimitat.
- 2.— Aprovació, si escau, de la subsanació de les deficiències de les NN.SS.
Aprovat per majoria amb l'abstenció dels Regidors del P.P.
- 3.— Aprovació, si de cas, de l'acceptació del conveni de cessió de les cases i el quarter de Betlem entre l'Ajuntament i Cala Vella S.A.
Aprovat per majoria amb els vots en contra del P.P. Al·legant que segons la seva assessoria jurídica les clàusules del conveni no garanteixen l'objecte del mateix. A mes no estaven d'acord en la situació de la futura depuradora.
- 4.— Aprovació, si escau, de la proposta presentada pel Grup Independents C.B. sobre la creació d'un punt d'informació juvenil.
Aprovat per unanimitat, amb la suggerència del portaveu del P.P. que més que informació, Artà necessita un Centre de Joventut.
- 5.— Aprovació, si escau, de la proposta presentada pel Grup Independents C.B. sobre la renovació de la pólissa subscrita amb «Sa Nostre» - Caixa de Balears.
Aprovat, amb l'abstenció dels Populars.
- 6.— Aprovació, si escau, de la proposta presentada per Independents C.B. sobre la modificació de les següents ordenances: Subministre d'aigua potable, Depuració d'Aigües Residuals, Impost sobre Vehicles de Tracció Mecànica i Recollida Domiciliària de Fems.
Aquest punt modifica de forma diferent les següents ordenances:
Recollida de fems. Aumenta un 63%.
Subministrament aigua potable i Impost sobre Vehicles. Aumenta d'un 15 a 20%.
Aprovat per unanimitat la Recollida de Fems, ja que segons el Reglament cada servei ha d'esser autosuficient.
- 7.— L'aument del Subministrament d'Aigua i Impost sobre Vehicles, va esser aprovada amb els vots a favor, dels grups (Independents, C.D. i P.S.O.E.) i els vots en contra del Partit Popular, que com a màxim acceptava un augment total a l'índex de preus consum (sobre un 6%).
- 7.— Ratificació de l'acord de Comissió de Govern d'adjudicació definitiva de l'explotació del bar-cafeteria del Polisportiu Na Caragol.

Aprovat per majoria amb l'abstenció del regidor Sr. Ayala, al·legant assumptes familiars, així mateix s'abstengueren els Regidors del P.P., presentant un manifest.

8.— Ratificació de l'acord de Comissió de Govern: inclusió de diverses obres en el conveni INEM/CC.LL. 1992.

Aprovat per unanimitat.

9.— Aprovació, si escau de la proposta d'Independents C.B. sobre la petició de crèdit al Patronat per a la Millora de la Vivenda Rural.
Aprovat per unanimitat.

10.— Aprovació, si de cas, de la compra de terrenys a D. Miquel Fuster Bonnin per ubicar el dipòsit d'aigua de la Colònia.

Aprovat per unanimitat.

11.— Aprovació, si de cas, de la proposta d'Independents C.B. sobre petició a l'INSERSO de la construcció d'una LLar de Tercera Edat i oferir-li els terrenys necessaris per dur-la a terme.

Punt crucial de l'ordre del dia, se tractarà del futur de nostra 3ª Edat. Col·lectiu que ara ocupa el seu «Club» i possiblement serà obligat a compartir local amb els veïns pobles de la comarca.

La Regidora Sra. Piris va informar a la Comissió de la millora que pot aportar dit centre (Perruqueria, Gimnàs, Mètge, Menjador Social, etc., un centre massificat de més de 2.000 m² de construcció) al·legant a més que en l'actual club ja no hi caben.

Tots els grups es manifestaren d'acord amb aquest projecte, manco el Partit Popular que va manifestar els seus dubtes, de si la nostra 3ª Edat veuria amb bons ulls dit canvi. Exigint al Batle el compromís de la lliure elecció per part dels socis del Club.

I al acceptar el Batle aquestes condicions es va aprovar per unanimitat.

12.— Aprovació, si escau, de la proposta de PP-UM sobre exenció de impostos i taxes municipals.

Es va acceptar canviar aquesta proposta per part dels Regidors del P.P. per el compromís per part de l'Ajuntament a ajudar a tots els contribuents que tinguin dificultats econòmiques reals.

13.— Aprovació, si escau, de la proposta de PP-UM sobre sol·licitud a la Conselleria d'Obres Públiques d'adob del refugi de pescadors de Es Caló.

Aprovat per unanimitat.

14.— Aprovació, si de cas, de la proposta de PP-UM sobre la petició a la Conselleria d'Obres Públiques d'adob de la Carretera d'Artà a l'Ermita de Betlem: tapar clots, adob de la cuneta i de ferm.

Aprovat per unanimitat.

15.— Pecs i preguntes.

Artà, 18 de març de 1992
EL BATLE

Noticia de Ultima Hora

Los «Infantiles» del C.D. Avance ya son campeones.

Tras la victoria conseguida con el brillante resultado de 0-12 contra Ca's Concos, los «Infantiles», dirigidos por el entrenador D. Juan Alba, se colocaron en el primer lugar de la clasificación.

Sin duda alguna, ésta es una nueva victoria a sumar al destacable currículum, tanto humano como profesional, del Sr. Alba que ya consiguió la victoria el pasado año en la categoría Benjamín.

Así pues, les damos a todos nuestra más feliz enhorabuena, tanto a los jugadores, verdaderos protagonistas de este éxito, como a su entrenador, padres, acompañantes e hinchas del C.D. Avance.

Nos hemos enterado, de que el próximo viernes 10 de Abril, se celebrará una cena de compañerismo para conmemorar este ascenso a primera y el extraordinario espíritu de camaradería y sacrificio que supone la consecución de esta victoria, el mismo que en el futuro necesitarán para mantenerse, luchar y ganar en la próxima categoría superior.

HÍPIQUES

Han empezado a nacer los primeros pollinos, futuros campeones para el día del mañana, todos ellos hijos de buenas madres como son FOPHI, PAT G y E. MARISOL del semental QUICK LUI, DANIELISA por NAPOLIITAIN, NINA DE RETZ por ROSCOE, también ha nacido un producto de FAULA y otro de HIGEA, de estos mencionados hay cuatro hembras y tres machos.

Para este año tenemos buenos sementales con ORIO y LABRADOR DE THOURY de Sa Corbaia, junto con JORIM ASSA de la Sección de Sementales, a sabiendas que Artà es una población con una yeguada numerosa y de buenísima calidad, por los resultados obtenidos, es curioso que el Estado nos mande un caballo como JORIM ASSA y no otro de mejor calidad.

Además de estos potritos que van naciendo en esta temporada, otros equinos se han sumado a la plantilla artanense, como la trotona francesa VALSE DE NUIT adquirida por Sebastián Esteve, demostrando con sus clasificaciones en sus últimas actuaciones que es una buena trotona, donde su mejor virtud es la edad con tan solo cinco años, teniendo una larga vida deportiva por delante.

VALSE DE NUIT, trotona adquirida por Sebastián Esteve.

MARTA DE COURSEL, acampa desde hace poco tiempo en la cuadra de Ses Eres, estando destinada para la cría, la cual por la raza que lleva puede ser una buena reproductora, al igual que otras yeguas que ultimamente se encuentran en Artà como ELSA GIGANT, VARCOLINA P., L'ARONIFRANCE, M. ITU, etc.

Francisco Monroig «D'es Vidriers», ha adquirido una bonita potra de Menorca, como vemos en la foto, se trata de TOSCA PRIT, de capa torda hija del caballo inglés EUROCRAT y de la trotona ZATZA PRIT.

Día 22 de febrero en Manacor, ningún trotón de Artà consiguió ganar la carrera, pero sí varias clasificaciones, en 2ª posición NELIDUCCIA V.X. a 1'27'9 y QUILT DE BELLEVUE a 1'22'7, en tercer lugar lo hicieron JOIELI a 1'27'2 y REGENT DU PRE a 1'21'7, mientras en 4ª posición para NARTA a 1'29'8.

El día siguiente en Son Pardo, buena actuación del potro SENYOR C.M., ganando la carrera a 1'28'1 y en la misma prueba SORTETA entró en 4º lugar.

TOSCA PRIT, potra mallorquina de Francisco d'es Vidriers.

En Manacor, día 29, RIGOLETTO se hizo con la victoria a 1'26'1 y LIEBRE O se clasificó en 2º lugar a 1'26'3.

Tres victorias por trotones de Artà, día 7 de Marzo en Manacor, siendo los ganadores PELEO B a 1'28'9, VALSE DE NUIT a 1'24'5 y QUILT DE BELLEVUE a 1'22'3, este último conducido por Juan José Cladera, único aprendiz artanense, en las pruebas clasificatorias para representar a España en el Campeonato de Europa.

Con 34 puntos, Juan José quedó en quinto lugar a tan solo diez puntos del primer clasificado. El mayor número de puntos fueron conseguidos por la buena actuación de CASTAÑER que hizo 4º a 1'26'1 y mejor puntuación con QUILT DE BELLEVUE que ganó la carrera.

SOM PETIT BO y NELIDUCCIA V.X., se clasificaron en 3º lugar día 8, en Son Pardo y REGENT DU PRE hizo 4º a 1'20'9.

Segunda victoria consecutiva para PELEO B., día 14 en Manacor, mientras RATA ZALEA XX en la misma carrera se clasificaba en 3ª posición y VALSE DE NUIT en otra prueba hizo 4º y el potro SENYOR C.M. 3º.

TOMEU FEMENIAS SARD

Fotos. Revista TROT

En 1ª posición, QUILT DE BELLEVUE conducido por Juan José Cladera.

VIDRIO ALUMINIO SANEAMIENTO
VIALSA

J. Bernad, J. Zafra y J. Genovard

CTRA. SANTA MARGARITA, 57
TELEFONO 83 66 35
ARTÀ

foto

comentada

Peregrinació a Lluc

Dia 10 d'Octubre de 1909. (Vint i cinc anys de la Coronació de la Mare de Déu?).

Casal i cor de la nostra Illa Lluc rebé aqueixa peregrinació a la qual va assistir-hi mig poble. Naturalment no les podem enomenar a tots perquè no hi cabrien però n'hem destriats uns quants que vos volem fer presents.

Son, Na Bel de Sa Cabaneta, Sa dona de l'amo En Pere Josep Deià, mare de Na Deiana, Donya Maria Àngela i Donya Maria Patrona germanes de Don Rafel Patró, ties de Don Rafel Blanes.

Mestre Miquel Aloï d'es llum, Na Francisca Josepeta de Mestre Pep Butlo, Na Catalina Llampà, Na Rosa Grua de Mestre Tomeu Pansecola, donya Rosa Josepeta, Na Catalina de Sa Canova mare de N'Antonia de Sa Porrassa, i sa seva germana Margalida. Na Maria i Bàrbara Pujol (Pujoles), Na Margalida Coll, brodadora punt mallorquí, donya Pepa Sullà, mare d'es Regalats, Na Catalina Grameva, Na Maria Xina, N'Àngela Ferrera dona de Mestre Biel Fuia, Na Francisca i Catalina de Ses

Terres, Na Francisca Aloia, na Monsserrada de Carrossa. Na Teresa Ferrer mare d'En Jaume Gil, Na Catalina Sivellete, donya Margalida Gilia, donya Bàrbara Regalada d'Es Triapolet, Na Joana Maria de Sa Canova, donya Maria Àngela Romera. Mossén Pere Josep Sureda Sancho de Sa Canova. Es Rector don Gabriel Salvà, En Gori Confit donat i teixidor. En Toni Carrió d'Es Carrer de Ses Roques, El Pare Pere Joan Cerdà Colom.

Al cel sien ells

NOTA:

Dirigida a los subscriptores de nuestra revista RESIDENTES FUERA DE ARTA.

• Con el fin de poner al día el cobro de su subscripción, les rogamos que ingresen URGENTEMENTE el importe de 2.000 pts. por el pago del 92 y otras 2.000 pts. más, si aún no han abonado el importe del 91.

Para llevar un mayor control de estos pagos, les agradeceríamos que realizaran el ingreso única y exclusivamente en la siguiente C.C. n.º 99.119.271 de BANESTO ARTA, antes del 30 de Mayo del presente año.

De no recibir su ingreso antes de esta fecha, nos veremos obligados a darle automáticamente de baja, de su subscripción, entendiéndose que ésta ya no es de su agrado o interés.

Disculpen las molestias.

Atentamente,

LA ADMINISTRACION